

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202347

UNIVERSAL
LIBRARY

ಮೇಘನಾ ದ

ಬಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಎಂ.ಎ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು;
ಎಚ್. ಎಸ್. ಬೊರೆಸ್ವಾಮಿ, ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ., ಅವರು
ಮಿಷ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕಾದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ

ಮುದ್ರಕರು:
ಎಂ. ಎಸ್. ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ., ಅವರು
ಕೃಷ್ಣನ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಅರ್ಪಣೆ

ಸಹೃದಯ ನೇಹಿಗರಿಗೆ

ಮನ್ಯಂತೇ ಕೇಸಿ ಘನಂ ಪರ್ವತಮುಕ್ತಂ ನಿಗೂಢಯಾ ವಾಚಾ ।
ಶ್ರಾದ್ಧಾರ್ಥವತಿ ಗಭೀರಘನಿರವಿಷಹ್ಯಾಯತಃ ಶಕ್ತಿಃ ॥

—ವಾಸಿಷ್ಠಗಣಪತಿಮಃ ನಿ.

ಒಳನೋಟ

ಪುಟ

ನನ್ನ ನುಡಿ—

೧	ಗುರುವಿನಡಿವಾವರೆಯಲ್ಲಿ	೧
೨	ಆಹ್ವಾನ	೩
೩	ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪಟ್ಟಣ	೪
೪	ಎಷ್ಟು ಭಲವಿರಲೇನು	೬
೫	ದುಂಬಿ ಬಾರ	೮
೬	ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸು	೧೦
೭	ಎದೆಯ ರಾಣಿಗೆ	೧೩
೮	ದೀನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆ ಬಾರ	೧೫
೯	ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗಳಿರ!	೧೭
೧೦	ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಪತ್ರ	೧೯
೧೧	ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ	೨೦
೧೨	ಭರತಮಾತೆ	೨೨
೧೩	ಮೂಡಿತ್ತದೊಂದು ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭೆ!	೨೫
೧೪	ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನೆನೆನೆವೆ	೨೬
೧೫	ವಿಗ್ರಹ ಭೇದನ	೩೦

				ಪುಟ
೧೬	ಬಲ್ಲೆಯ ಆ ನಲ್ಲೆಯ ?	೨೨
೧೭	ಮತಿಕೆಂಡವಾಯ್ತು	೨೪
೧೮	ಸೊಗಸುಗಾರ	೨೬
೧೯	ಸಿಡಿವುದೆನ್ನೀತಲೆಯು !	೨೮
೨೦	ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆ	೩೯
೨೧	ನಿಜದ ನುಡಿ	೪೧
೨೨	ಧೀರ....	೪೩
೨೩	ಜನ್ಮಕಥೆ	೪೫
೨೪	ಅನುಭವ	೪೮
೨೫	ಬೆಟ್ಟ ಕುಳಿ	೫೦
೨೬	ವೀಮಾತು, ತಿಳಿದೆನಿಂದು !	೫೩
೨೭	ಸೌಂದರ್ಯಸೂಕ್ತ	೫೫
೨೮	ಶರತ್ಕಾಲ	೫೮
೨೯	ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕರೆ	೬೦
೩೦	ಯುದ್ಧಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ	೬೩
೩೧	ಕನ್ನಡ ಕಡಲು ಸೀಮೆ	೬೬
೩೨	ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ರ	೬೯

ನನ್ನ ನುಡಿ

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗೆಳೆತನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಿಲ್ಲ, ಪವಿತ್ರತರವಾದುದಿಲ್ಲ. ಮೈತ್ರಿಯೆಂಬುದು ಮಾನವನಿಗೆ ದೇವ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ವರ. ಅದು ಆನಂದಗಂಗೆಯ ಅತ್ಯುಚ್ಚವಾದ ಉಗಮ. ಗೆಳೆತನವೆಂಬುದು ನನಗೆ 'ಮಧುರಾದಪಿಮಧುರತರಂ' ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಖ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೆಯಿದೆ. ಶಾರೀರಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಸ್ನೇಹವೃದ್ಧಿಗೆ ಆನಗತ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ರಕ್ತಸಂಬಂಧ ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಭಾವೈಕ್ಯ ಅಥವಾ ಸಹೃದಯತೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಸಹೃದಯನಿಗಿರಬೇಕಾದುದು 'ಸಹಾನುಭೂತಿ'. ಆ ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ರಸಿಕನು ತನ್ನ ಸನ್ನಿಹಿತನಾದ ಕವಿಯ ಮಾತನಾಳಿಸುವಾಗ ತೆರೆದ ಹೃದಯದಿಂದ ಇದ್ದು ಅವನ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ತೆರೆದ ಹೃದಯದಿಂದ ಕೇಳುವುದೆಂದರೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ದೂರವಿರಿಸಿ ಕೇವಲ ಮಿತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಗ್ರಾಹಕನಾಗಿ ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು; ಇದೇ ತಲ್ಲೀನತೆ ಅಥವಾ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ. ಅದರಂತೆ ಇದು ನನ್ನದು, ಇದು ನನ್ನದಲ್ಲ, ಅದು ಅವನದು, ಮತ್ತೊಂದು ಅವನದಲ್ಲ—ಎಂದೆನ್ನದೆ ಹೇಳುಗನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತನ್ನವೇ ಎಂದು ಕೇಳುಗನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸಹಾನುಭವದ ಲಕ್ಷಣ. ನೇಹಿಗರೇ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಇಂತಹ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಈ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಗೆಳೆತನದ ಮಧುವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಪಾನಮಾಡಿದರೂ ತಣಿಯದ ತದೇಕಮಗ್ನವಾದ ನನ್ನ ಈ ಹೃದಯವು ಮಿತ್ರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಆಲಿಂಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈತ್ರಿಯು

ರಸಿಕತೆಯ ಬೀಜ. ಮಿತ್ರರ ಮಾತು ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ ಮಧುರ, ಮಿತ್ರರ ನೋಟ ನಯನಕ್ಕೆ ಮಧುರ. ಮಿತ್ರರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಲ್ಲಿಯ ವಿಲಾಸ, ಮಿತ್ರರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ವಿಕಾಸ! ಮಿತ್ರರೇ ನಿಮ್ಮ ಸುಧಾಸ್ಯಂದಿಯಾದ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಜೀವ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಲಿ!

‘ಜನ್ಮಕಥಾ’ ಎಂಬ ಕವನ ದಿವಂಗತ ಠಾಕೂರರ ‘ಜನ್ಮಗಾಥಾ’ ಎಂಬ ಗೀತವನ್ನನುಸರಿಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ‘ಜಯಂತಿ’, ‘ಜಯಕರ್ನಾಟಕ’ ಮೊದಲಾದ ಮಾಸಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಅಚ್ಚಾಗುವೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಯಾ ಸಂಪಾದಕ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ನಾನು ಸದಾ ಕೃತಜ್ಞ. ಈಗ ಈ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ‘ಮಿತ್ರ ಸಂಘ’ ದ ಶ್ರೀ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿಯವರ, ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಿತ್ತ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ ರಾಮರಾಯರ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಚಿಂತಾಮಣಿಯವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯಲಾರೆ.

ಭಟಕಲ)
೧೦-೧೨-೧೯೪೫)

ಬ. ಹೆ. ಶ್ರೀಧರ.

ಗುರುವಿನ ಅಡಿವಾಸೆಯಲ್ಲಿ

ನಮೋ ಗುರುವೆ ತವ ಚರಣ ಕಮಲದಲಿ ಪತಿತನಾದೆನಣ್ಣು
ನಿನ ಕುಮಾರರಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೆಂದು ತಿಳಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸಣ್ಣ || ಪ ||

ಕಡಲಿನೊಳಗಿನಾ ಕಡ್ಡಿಯಂತೆವೊಲು ತೇಲಿ ಬಂದೆನಣ್ಣು
ನಡೆ ನಡೆದು ಹಾದಿಯನು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ಕಣ್ಣು
ಹಸುಳೆತನದೊಳೂ ಹಾಲು ಕಂಡ ನೆನಪೆನಗೆ ತೀರ ಅಲ್ಪ
ನಸು ನಸುಕು ಹರಿಯಲಿರೆ ಮತ್ತೆ ಕಂಡೆ ಮರುಕಳಿಸಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟ

ಆಸೆಪಾಸೆಗಳ ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಮುಡಿಸಿದೆನು ನನ್ನ ಮನಕೆ
ಆಯಾಸವಲ್ಲದಿನ್ನೊಂದು ಫಲಿಸಿದುದ ಕಾಣೆನಣ್ಣು ನಿಜಕೆ
ಎಳಮೆಯಲ್ಲಿ ಜವ್ವನವ ಕಾಂಬೆನೆಂದೆಂಬ ಆಸೆಯೆತ್ತು
ಈ ಬೆಳೆವ ಕಾಲ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಬಾರದೇಕೆನುವುದಿನ್ನ ಮಿತ್ತು

ನಾನು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಲ್ಲಿದ್ದ ನೆಲೆ ಪೊದಲೆ ಮಾರಿ ಕೊಟ್ಟೆ
ಕಾನೀನನಂತೆ ಕಾದಾಡಿ ಕಡೆಗು ಈ ಬಾಳಿನಲಿ ಕೆಟ್ಟೆ
ಹಲವು ಕೈಯ ಹದ ಸವಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕಹಿ ಎಂದು ಕೆಲವನುಗಿದೆ
ನೆಲಜಲದ ಗುಣವ ಬೇರ್ಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆನು ಆದರೆಲ್ಲ ಬರಿದೆ

‘ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿ’ ಕಂಡವರು ಕೇಳಿದವರೆಂಬಲ್ಲಿದಾಗಿ
ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕೂಡ ಸಿಗದಾಯ್ತು ಮದ್ದಿಗೂ ಕಾಲಚಕ್ರ ತಿರುಗಿ
ಹರುಷ ಎಂಬುದರ ಹೆಸರ ಕೇಳದೇ ವರುಷ ಸಂದುಹೋಯ್ತು
ಈ ವರುಷ ಲೋಕದಲಿ ಪಟ್ಟ ಪಾಡುಗಳಿಗೆಣೆಯೆ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತು

ಅಂಕೆ ಅಂಕೆಗಳ ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಉರುಳಾಡಿ ದಣಿದೆ ಬಹಳ
ಪರರಂಕೆಯೆಂದರೇ ಬಗೆಯು ಬೆಂಕೆಯಾಗುರಿಯದಿಹುದು ವಿರಳ

ನಿನ್ನ ಗೀತಗಳನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಅರೆನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಶಾಂತಿ
ಕ್ಷೀರಾನ್ನವುಂಡರೂ ಮೈಗೆ ಹತ್ತದೈ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಭ್ರಾಂತಿ

ಒಡಅನಿತ್ತವರ ಒಡಲ ಸಂಕಟವ ತಣಿಸಲಾರದಾಗಿ
ಬೆಂದೊಡಲಿನಿಂದ ಬೆಂಡಾದೆ ಗುರುವೆ ನಾ ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿ
ನಂಬಿಕೆಗಳು ನಯವಾಗಿ ಜಾರಿದವು ಸದ್ದು ಸುಳಿವು ಇರದೆ
ಕೂರಂಬಿನಂತೆ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಚಿಂತೆಯಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಬೆರೆದೆ

ಹಾಡಿ ಹರಸಿದಾ ನಿನ್ನ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಬಳ್ಳಿ
ತಾ ನೋಡಿ ಹೂತುದಿಂದೆನ್ನ ಬಾಳಿನಲಿ ಮೂಡಿತೆಂಬೆ ಬೆಳ್ಳಿ
ಅಂಧಕಾರದಲಿ ಮಿಂಚು ಮೂಡಿ ಬರುವಂತೆ ಬಂದ ಬಂಧು
ಏನೆಂದು ನಿನ್ನ ಸತ್ಕರಿಸಲೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಯಿತೆಂದು

ಹುರುವೆ ಇಲ್ಲದೀ ತಿರುವೆ ಬಾಳಿನಲಿ ಏನ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ
ಒಂತುರುವು ಇಲ್ಲದೇ ಆಟ ಹೇಳಿದರೆ ಸೋಲು ಸಿದ್ಧವಲ್ಲೆ
ಏಸು ಕಾಲವೀ ದಾಸವೃತ್ತಿಯೆಂದರಿಯದಾಯ್ತು ಗುರುವೆ
ನಿನ ಕೂಸು ನಾನು ಎಂದರ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೆ ಮರೆಯ ಹೊಗುವೆ

— — —

ಆಹ್ವಾನ

ಕೆಂದಾನರಿಯಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೊಮ್ಮನ ಕಣ್ಣಾವರೆ ಕವಿವೃಂದಹಿತೇ
ಮಂದಾರೋಜ್ವಲ ಕಾಂತಿಯುತೇ | ಬಾರೌ ಮಹಿತೇ || ಪ ||

ಸಾರಸ್ವತ ಸುರಸಿಂಧುಸಮೀರಣ ಸೇವಿತ ಪಾದಪಯೋಜಯುತೇ
ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರ ವಿಲೋಕನ ಲೋಚನಯುಗಳ ವಿಳಾಸಯುತೇ
ತಾರಾಮಂಡಲಸನ್ನಿಭ ಭಾವಸಮುಚ್ಚಯ ಶೋಭಿತ ತನ್ವಿಯಹೆ
ಧಾರಾಧರನಿರ್ಮುಕ್ತ ತಟಿಲ್ಲತೆಗೋರಗೆಯೆನೆ ನರ್ತಿಸುತಲಹೆ

ಭಾವವೆ ನಗೆ, ಮೇಣ್ ನವರಸಮೋಳಬಗೆ, ಜೀವದುಸಿರು ಪ್ರತಿಭಾ ಶಕ್ತಿ
ಹಾವನೆ ಸುಂದರ ಶೈಲಿ, ವಿಭೂಷಣ ಭೂಷಣ, ಗುಣವರ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ
ಆವೇಶದಿ ಪುಟಿಪುಟಿದು ಪ್ರಪುಲ್ಲಿತಮಾದ ಮೊಗದಿನೊಪ್ಪುವ ಚೆಲುವೆ
ಕೇವಲ ಸಹೃದಯ ಹೃದಯ ಮಧುವ್ರತಕೊಲಿವ ಕುಸುಮ ನೀನಾಗಿರುವೆ

ಮೂಡುವ ಮುಂಬೆಳಗೊಪ್ಪುವ ಕುಂಕುಮರಾಗದ ತಿಲಕವ ತಿದ್ದಲಿದೆ
ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಯು ಹಸೆಗೆ ಕರೆದು ಮುದದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತೆಗೆದದ್ದಲಿದೆ
ಕೂಡಿದ ತರುಲತೆಗುಲ್ಮಗಳೊಟ್ಟೇ ಹಸಿರುಡೆಯಿತ್ತಿವೆ ತೊಡು ತರಳೇ
ನಾಡಿನ ಜನಜೀವನದ ವಿಕಸ್ಪರ ಮುಕುಳವೆನಿಸಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಳೇ

ಮಾನಸಮಾನಸಹಂಸಿ, ಮನೋಮುಕುರಾಂತರಭಾಸಿತ ಕಲ್ಪಲತೇ
ಮಾನಿತೆ ಬಾರೌ ಮುದದಲಿ ಮಿಂದು ಮನೋಗತರಾಗರಸಾಕಲಿತೇ
ಜಾನಿಸಿ ಜೋಗಿಗಳೊಂದುವ ಸೊಗವನು ಜಾನಿಸದೆಯೆ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವೆ
ಮಾನಿನಿ, ಕವಿಕಮಲೋದ್ಭವ ಭಾಮಿನಿ, ಮಾನಿಸಿ ಪದೆದಾಹ್ವಾನಿಸುವೆ

ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪಟ್ಟಣ

ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪಟ್ಟಣ | ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪಟ್ಟಣ || ಪ ||

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪಟ್ಟಣ,
ಆ ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣದಲಿ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ತೋಟ;

ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಬಳ್ಳಿ
ಹೂವು ಬಿಟ್ಟು ಹಸಿರನುಟ್ಟು
ಬಾಗಿ ಬಳುಕೆ ನಿಂದಿರೆ
ತೂಗು ಬಿಳುಪು ಹೊಂದಿರೆ—

ತೂಗಿಕೊಂಡು ತಿಳಿಯಾಡಿ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೆ ಸುಳಿದು ಹಾಡಿ
ಆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಲಿದೆನೇ || ಪುಟ್ಟದೊಂದು.....

ಶ್ರಾವಣನೂ ನಗುನಗುತ
ಬರಲು ಮುಗಿಲ ನಲು ನೆಗೆತ
ಕಂಡು ಕೋಗಿಲೆತ್ತಲು
ಹಿಗ್ಗಿ ದನಿಯನೆತ್ತಲು

ಅದರ ದನಿಗೆ ದನಿಯ ಕೂಡಿಸುತ್ತ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನಲ್ಲಿ
ಮುದವ ಹೀರಿ ಮುದವ ಬೀರಿದೆ || ಪುಟ್ಟದೊಂದು.....

ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣದಲಿ ಎಲ್ಲ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಮಾತು
ಪುಟ್ಟ ಕಾಲು ಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಪುಟ್ಟ ನಡಿಗೆ ನೋಟ,

ಪುಟ್ಟ ಉಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟ ತೊಡಿಗೆ
ಪುಟ್ಟ ಹಗಲು ಪುಟ್ಟ ಇರುಳು
ಪುಟ್ಟತನವು ನೆರೆದಿರೆ
ಇಷ್ಟ ಸುಖವು ತೆರೆದಿರೆ—

ಪುಟ್ಟ ನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿ ನಲಿವರಲ್ಲಿ
ದಿಟ್ಟತನದಿ ಸರಸವಾಡುತ || ಪುಟ್ಟದೊಂದು.....

ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣದಲಿ
ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಬಾಳ ಬೆಳಗಿ
ನನ್ನ ನಾನು ಮರೆತಿರೆ
ನನ್ನೊಳಾನು ಬೆರೆತಿರೆ—

ನನ್ನ ಬಯಕೆ ಮಲರಿ ಕಂಪ ಸೂಸುತಿರಲು ' ದೊಡ್ಡ ' ಜಗದ
ಕಳ್ಳ ಬಂದು ಕೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟನೇ || ಪುಟ್ಟದೊಂದು.....

ಎಷ್ಟು ಭಲವಿರಲೇನು....

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂದು ಮೂಲೋಕವನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿಹ
ಹಿಮವಂತ ಹೊತ್ತಿರುವ ಮುಕುಟ ಕೂಡ
ಸೆಲೆಯಾಗಿ ಹರಿದಿತ್ತು ತಪನಾತಪಾಹತಿಗೆ
ಇರವೆಂದಮೇಲಿಳಿತವಿಹುದು ನೋಡ !

ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಮೈಮರೆದು ಬಂಡೆಗಳ ಕೊರೆಕೊರೆದು
ನುಗ್ಗಿ ಬಹ ನೀರು ನೀರಾದರೇನು,
ತಗ್ಗುತಗ್ಗಿಗೆ ಬಾಗಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ನಡೆದಿತ್ತು
ಬಗ್ಗದಾತನು ಕೂಡ ಬಗ್ಗದಿರನು !

ರತ್ನವನು ರತ್ನದಿಂದಲೆ ಕೊಯ್ದು ನರನ ಪ್ರ
ಯತ್ನ ಫಲಿಸದೆ ಹೋಯ್ತು ಶಾಂತಿವಡೆಯೆ ;
ಸಿತ್ಯಸಿದ್ಧವಿದೆಂದು ನಂಬಿದಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ
ಸಿತ್ಯಂತರವು ತೋರ್ಕು ನಿಂತ ಕಡೆಯೆ !

ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಕರವಾಳಕಿಂತ ಬಲಶಾಲಿಯೆಂ
ದೊಕ್ಕಣಿಸಿದಾ ಕವಿಯ ಮಾತಿಗೀಗ
ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದೆ ಹಸಿವು ನರನ ಬಸಿರನು ಹೊಕ್ಕು
ಹಕ್ಕಲಾರಿಸು ಎಂದು ನೂಕಿದಾಗ !

ತಾಳಲಾರದ ಮೇಲೆ ತಾಳ್ಮೆಯೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ
ತೋಳು ಮುರಿದವನ ಬಲವ ಹೇಳಲೇನು ?

ಬೀಳಲೊಲ್ಲದ ಮಹಾ ಸ್ಥಾವರವು ಮಳೆ ಜಡಿದು
ಬೇರು ಕಳಚಿದ ಮೇಲೆ ನಿಲುವುದೇನು?

ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣವು ಹುಸಿಯದಿರುವ ರಾಧೇಯನೂ
ಕಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದನು ತಾಯ ನುಡಿಗೇ ತಾನು ;
ಎಷ್ಟು ಛಲವಿರಲೇನು ವಿಧಿ ಬಂದವುಂಕಿದರೆ
ಕೆಟ್ಟ ನರ ಹರಹರಾ, ಹೇಳಲೇನು !

ದುಂಬಿ ಬಾರ

ದುಂಬಿ ಬಾರ ಮನದುಂಬಿ ಬಾರ ಮನ-
ದುಂಬಿ ಬಾರ ಬಾ, ನೆಳಲಿನೊಲು || ಪ ||

ಮೂಡಲ ಮರೆಯಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಲ--
ರೇರಿ ಬರುವ ಎಳ ನೇಸರೊಲು
ನೋಡ ನೋಡುತಿರೆ ನಯನೋನ್ಮೀಲನ
ಗೈದು ನಿಲುವ ನಲ್ಮಲರವೊಲು
ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕನು ಬಿಂಬಿಸಿ ಮೊಗದಲಿ
ಹರಿದು ಹಾಯ್ವು ತಿಳಿ ಮೋಡದೊಲು
ಕೊಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗೂ ಪ್ರಭಾತದೊಸಗೆಯ
ಹಾಡಿ ಹಾರುವ ವಿಹಂಗದೊಲು || ದುಂಬಿ.....

ಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕಾ ಪ್ರಣಯೋದಧಿಯಲಿ
ಮಿಂದು ಬಂದ ತಾರಗೆಯವೊಲು
ಮಂದ ಮಂದ ಗತಿಯಿಂದ ಬಳುಕುತಿಹ
ಕುಂದವಲ್ಲರಿಯ ಕುಡಿಯವೊಲು
ಅಂದ ಚಂದದಾನಂದ ವಿಕಸ್ವರ-
ಗೀತ ನೂತನಾವೇಶದೊಲು
ನಿಂದ ನಿಲುವಿನಲೆ ತ್ರಿಲೋಕವೆಲ್ಲವ
ಮೋಹಪಾಶದಿಂ ಬಿಗಿವವೊಲು || ದುಂಬಿ.....

ಸರಸವಾಕ್ಯಧಾವರ್ಷಪರಿಪ್ಲತ-
ನಿರುಪಮ ರಮಣೀ ಹಾಸದೊಲು
ಅರಸನುತ್ತಮಾಂಗಸ್ಥ ಕಿರೀಟದಿ
ಹೊಳೆವ ಹೇಮರಾಜೀವದೊಲು
ಬೇವ ಭಾವಭರಭಕ್ತನೆತ್ತಿಹಿಡಿ-
ದಾರತಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರ್ತಿಯೊಲು
ಜೀವ ಜೀವಕೂ ನಂಟನು ಬೆಸೆಯಲು
ಬಾರ ಬಾ ಮನವೆ ದುಂಬಿಯೊಲು || ದುಂಬಿ.....

ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸು

೧

ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸು
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನುಂಡಲವ ಹೊಕ್ಕು ಹರಿದೀಸು !
ಹೊಸ ಮಲರ ಸೌಸವನ ಸೂಸು
ಹಳ ಹೊದಿಕೆಗಳ ಹಿರಿದು ಬೀಸು—

ಕಾಲ ತೇಜಿಯನೇರಿ
ಕುರುಡು ಕತ್ತಲ ಮೂರಿ
ಶರಪಾತ ಗತಿಯಿಂದ
ಹರನೇತ್ರದುರಿಯಿಂದ
ಇದ್ದಂತೆ ಇರುವ ಶವದೊಟ್ಟಿಲನು ಸುಡಬಿಸುಟು
' ಇರಬೇಕು ' ಎಂಬರಿವ ಬಿತ್ತಿ ಕಳೆ ಮೈ ಬುಗುಟು !

ಬೀಸು ನಡೆ

ಹಾಸು ಹೆಡೆ

ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಘಾತ್ಕರಿಸು ; ಸತ್ತ ಮೃತಕಿಂತಲೂ
ಹಬ್ಬುವುರಿ ವಿಷ ಲೇಸು ಕಾರದನು ಸುತ್ತಲೂ
ವಿಕಟಾಟ್ಟಹಾಸದಲಿ
ಪ್ರಲಯೋಗ್ರ ವೇಷದಲಿ
ಕವಿದು ಬಾ ಬುವಿಗಂದು ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರ
ವಿವಿಧವಾವಿಷ್ಟರಿಸು ಬಾ ನೀರಭದ್ರ !

೧೦

ಹಳೆಯ ಜೀವನಸೂತ್ರ ಹರಿದು ಹಾಳಾಯ್ತು
 ಹುಳಿತು ಹಳಸಿದ ಹಿಟ್ಟಿನಂತೆ ಬಾಳಾಯ್ತು ;
 ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದೆ ಬುದ್ಧಿಯಲಗು
 ಸಿಕ್ಕದಾಯ್ತು ತ್ಸಾಹ ಬಲೆಗು,
 ಧರ್ಮ ದಾಸರ ದಂಡು
 ಇಂದು ಜಾಡ್ಯದ ತುಂಡು,
 ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಡೆಗಂಡು
 ಹುಟ್ಟಿಸೈ ಹೊಸದೊಂದು ;
 ಪ್ರಾಣನರೆಯಾಯ್ತು, ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸುಕ್ಕಾಯ್ತು, ಕಾ-
 ಲಾಣಿ ಬೆಲೆಗಳಿಯಿತ್ತೀ ಜೀವನದ ವರ್ತನೆಯು !

ನೆಲೆ ನಿಂತ

ಕೊಳೆ ನೀರ

ತೊಳೆ ಬೀಸಿ ಸಾಗರೋತ್ತಂಗ ವೀಚಿಯ ತೆರೆದು
 ಕೊಳವನ್ನೆ ಹೊಳೆ ಮಾಡು ಮುಸಲಧಾರೆಯ ಕರೆದು,
 ಭೂಗರ್ಭದಾಳದಲಿ
 ಹುದುಗಿ ಕಂಕಾಲದಲಿ
 ಇಹ ಜೀವ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಮಗುಚಿ ಈಡಾಡು,
 ಅಹಹ ಜಂಝುವಾತ ಬಾ ತೀಡು ತೀಡು !

ಮಿಡಿಯ ಮಿಡಿಯಾಗಿಡಲು ಉಪ್ಪು ಬೆರಸಿದರೂ
 ಮಿಡಿತನವದುಳಿಯಿತ್ತೇ ಕಳೆಯಲದರೊಗರು ?
 ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಯೆಲ್ಲ ಬೇಕು,
 ಗುಟ್ಟರಿದು ಬದಲಿಸಲು ಬೇಕು ;

ಒಂದರಲಿ ನೂರೊಂದ
ತೋರುವುದೆ ಜಗದಂದ ;
ಅದ ಕಾಣದವನಂಥ,
ಅವನಿಗೀ ಭವ ಬಂಧ !

ಹಗಲೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಲಿ ಮುಚ್ಚಂಜೆಯಲಿ ಹುಡುಗ
ತೆಗೆದು ಹೊತ್ತಗೆಯೋದತೊಡಗಿದಂತಾಯ್ತೀಗ—

ಹಗಲಿಲ್ಲ,
ಇರುಳಿಲ್ಲ !

ಇದು ನರಕವನು ವೀರಿ ಹೊಯ್ದೆರಕ, ಬಾಳುವೆಯ
ಹದ ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆ ಸುತ್ತಿ ತಿದನೆಂತು ತಾಳಲಹ !

ಬಿರುಗಾಳಿ ಹೊಡೆದಾಳಿ,
ಬಿದಿರಿನಿರುವಳು ಕಾಳಿ,

ಕಡಗಿ ಬಾ ಗುಡುಗಿ ಬಾ ಕೃತಿ ನಿಕೃತಿಯೆನಿಸು ;
ಹಡಗ ಹಾರಿಸಿ ವ್ಯೋಮಯಾನವನು ತರಿಸು !

ಎದೆಯ ರಾಣಿಗೆ

ಎಲ್ಲಿರುವೆ ಎಳನಗೆಯ ಗಾಡಿಗಾತಿಯೆ ನಿನ್ನ
ಬಲ್ಲೆನೆಂಬರ ಕಾಣೆ ಹುಡುಕಿ ಸೋತೆ || ಪ ||

ಸುಕುಮಾರತೆಯ ಮುಡಿದ ಸುಕುಮಾರಿಯರು ಹಮ್ಯುF-
ದಾರಾಮಗಳಲಿ ಕೆಲೆದಾಡುತ್ತಿರಲು,
ಲತೆಗೆ ಕೋಮಲತೆಯನ್ನೊಲಿದು ಕಲಿಸುತ್ತಿರಲು
ಶುಕವಾಗಿ ಹಾರಿದೆನು ಅವರೊಳೊಬ್ಬಳ ಕಂಡು
ಅಧರ ಬಿಂಬವ ತಿಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ—
ಆದರಲ್ಲೆ ತಡೆದೆನು ಅಧರ ನಿನ್ನದಲ್ಲ!

ಎಲೆ ಎಲೆಯನರಸುತ್ತ ಹೊಳಲ ಹೊರ ಮೈಯಲ್ಲಿ
ಬಳವಿಡಿದು ಸಾರುತ್ತಿರೆ ದಾರಿಯೊಳಗೆ,
ಕಂಡುದಲೆಯುವೇರುಂಜವ್ವನೆಯರ ಬಳಗ;
ಅಳಕ ಪ್ರತಾನಗಳ ನೇವರಿಸ ಬಗೆದೊಮ್ಮೆ
ಸುಳಿದೆ ಸುಯ್ಯನೆ ಮಂದಪವನನಾಗಿ—
ಆದರಲ್ಲೆ ತಡೆದೆನು ಅಳಕ ನಿನ್ನದಲ್ಲ!

ಹೂ ನಗೆಯ ಹುಡುಗಿಯರು ಹೂದೋಟವೊಂದರಲಿ
ಹುಬ್ಬನೇರಿಸಿ ಕುಳಿತು ನೋಡುತ್ತಿರಲು—
ಬಿಡದೆ ರೋಂಕರಿಸಿದೆನು ಭೃಂಗರಾಜನಾಗಿ;
ಎನೆಂಬೆ ತುಂಟಗೈಯೊಂದೆಸೆದ ಹೂಜೊಂಪ
ಮೈಯ ಸೋಂಕಿತು, ಮೋದ ಮೂಡಿತೆನಗೆ—
ಆದರಲ್ಲೆ ತಡೆದೆನು, ಜೊಂಪ ನಿನ್ನದಲ್ಲ!

ಕಲಕಂಠವತಿಯರೊಂದಾಗಿ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ
 ಮಲೆತು ಸರಸಾಲಾಪ ಗೈಯುತ್ತಿರಲು,
 ರಾಜ್ಯದಲಸಿಗರ ಬಗೆಗೆ ನಗೆಯಾಡುತ್ತಿರಲು
 ಬಿನದವುಕ್ಕಿತು, ಉಕ್ಕಲಡಗಿ ಉಲಿವನಿದ್ದೆ
 ಅಣಕವನು ಕೇಳ್ವ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಿಂದ—
 ಆದರಲ್ಲೆ ತಡೆದೆನು ದನಿಯು ನಿನ್ನದಲ್ಲ!

ಊರ ಸನಿಹದ ಕೊಳದ ನಳದ ನೀರನು ಹೊತ್ತು
 ನೀರೆಯರು ನಿರಿವಿಡಿದು ಸಾಗುತ್ತಿರಲು,
 ಒಡನೆ ಹೊಂಚಿ ಮಿಂಚಿದೆನು ಆ ಪಡೆಯ ಮೇಲೆ!
 ತೊನೆದೊಮ್ಮೆ ಹುಲ್ಲೆ ಗಣ್ಣಿಟ್ಟು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಮಿಂಚಿ-
 ನಲ್ಲಗಳೆದಳು ಮುಗುದ ಮೋಡಿಯಿಂದ;—
 ಆದರಲ್ಲೆ ತಡೆದೆನು ನೋಟ ನಿನ್ನದಲ್ಲ!

ಪ್ರೇಯಸಿಯೆ ಪ್ರೇಮದರಸಿಯೆ ಪೇಳ ನೀನಾವ
 ಮಾಯೆಯಲಿ ನಿಂದೆನ್ನ ಕುಣಿಸುತ್ತಿರುವೆ?
 ಹೃದಯ ಬಾಯಾಗಿ ಮೊರೆಯಿಡುವುದೊಂದೆ ತಡವೆ;
 ನಾಯಿಕೆಯೆ ಎಲ್ಲಿರುವೆ ಮೈದೋರು ವಿರಹದುರಿ
 ಸಾಯ ಸುಡುತ್ತಿದೆ ಓಡಿಬಾರ ನಲ್ಲೆ!
 ನಿನ್ನ ಕರೆದು ಕರೆದಾಸತ್ತೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲೆ?

ದೀನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆ ಬಾರ....

ಬಾ ತಂಗಿ ಬಾ ತಂಗಿ, ಬಡತನವೆ ಚಿರಸಂಗಿ
ಬಾಳಿನಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ; ಬರಡೆ ಎಲ್ಲ
ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಹೊಗೆಯೇಕೆ ನಿನ್ನ ನಾಸಾಪುಟದಿ ?
ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟಿವು ಅಷ್ಟೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ !

ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟಿಲುಬು ಮೈ ತೂರಿ ಬಂದಿಹೆ ನಿನ್ನ
ಜಲಭರಿತ ನಯನಗಳ ನೋಟದಿಂದ
ಕರುಳನುರಿಯೆಣ್ಣೆಯಲಿ ಕರಿದ ಹಾಗೆನಿಸುತಿದಿ
ಎಳಗುವರಿ ಇಲ್ಲ ನೆರಳೆನ್ನ ಕಂದ !

ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೆ ಬೆನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಂದಿತು ದೈನ್ಯ,
ಹೊಟ್ಟೆಯತಿ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿತ್ತು ;
ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂದಿಹುದೀಗ ಗೋಣನಾಂತೆಲೆ ತಂಗಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು ಭೂತ ಬದುಕಲಿತ್ತು !

ಶಾ ಮುದ್ದು ಬಂಗಾರ, ನಿನ್ನ ಎಳ ಮೈಗಿಂದು
ಅಳಲಾಯ್ತು ಪರಿಕಾರ, ದೀನಮುದ್ದೆ-
ನನಗಾಯ್ತುಲಂಕಾರ, ನನ್ನ ಭುಜ ಕಾಷ್ಠಗಳ
ದಿಂಬಿನಲಿ ಬಡತನದ ಯೋಗನಿದೈ !

ಒಂದು ದಿನ ಈ ಜಗದ ಬೆಳಕೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯ
ಕಂಡು ಮನಸೋತು ಮುದವೆಂದು ತಿಳಿದು,
ಹೆಂಡದಾಡಿದೆವೆಂದು ಅದು ಮುದದ ನೆರಳೆಂದು
ನೊಂದು ಮಿಡುಕುವ ಪಾಡು ಬಂತೆ ನಿನಗೂ !

ದೇವಧರ್ಮವಿಚಾರ ಸತ್ಯತೆ ಸದಾಚಾರ
ಯಾವುದಿದ್ದರು ಉಂಡ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ ;
ಕಾವರಿಲ್ಲದ ಕರುಣನಂದನರ ಬಾಳಿನಲಿ
ಯಾವುದೂ ನೆರವಲ್ಲ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲ !

ಪುಟ್ಟ ಗಲ್ಲವು ಜೋತುಬಿದ್ದಿರುವುದೇಕಮ್ಮ ?
ಕಟ್ಟಕಟುಕನು ನಾನು ಬದುಕಿರುವೆನೆ !
ಹುಟ್ಟಿ ಹುಳವಾದೆ ನಾನಕ್ಕಟಾ ಎದೆವನೆಯ
ಪುಟ್ಟಿ ಗಿಣಿ ಬಾ, ಅಳಲಿಗಳಲನೀವೆ !

ದೀನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆ ಬಾರ, ದಯೆಯ ಭಿಕ್ಷುಕ ಕರೆವ
ಕಾನನವೆ ಗತಿಯೆಮಗೆ ಪೋಪ ಬಾರ ;
ಮಾನವಂತರ ಜಗವು ನಮಗಲ್ಲ ; ನಮಗಿಲ್ಲ
ಹೀನತೆಯ ತಿರಿದುಂಬ ತಂಗಿ ಬಾರ !

ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗಳಿರ!

೦

ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ನಗೆಯ ತನ್ನಿ
ಕಿಸಲಯ ಕೋಮಲೆಯರೇ,
ಮನದ ಬಳ್ಳಿ ಬಿನದವಡೆದ
ಕಾವ್ಯರಸಾಧರೆಯರೇ!

ಏಕೆ ಮಾನವಾಂತಿಹಿರಿ,
ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಹಿರಿ ?
ಎತ್ತ ಚಿತ್ತ, ಎಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ,
ಯಾವ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಾಕೃಷ್ಟಿ ?

ಸೊಗವೆ ಮುದವೆ ನಿಮಗೆ ಮತ್ತೆ
ಬಿಡುವು ಬೇಕೆ, ಕೆಲಸವಿಹುದೆ ?
ಹದವಿಲ್ಲದ ವಿಧವಿಹುದೇ,
ಇದು ಯಾವ ಪರಿ ?

೧

ಸುಲಿಪಲ್ಲಗಳ ನಲವಿಗೆ ಆ
ಎಳವಿಂಚಿನ ಕೆನ್ನೆಗೆ,
ಪುಳಕೋದ್ಗಮ ಜಲಭರವಹ
ಕಂಗಳ ಕಿರುಸನ್ನೆಗೆ—

ಆರ್ಥವೇನು? ಮೂಕಭಾವ
ನಡೆಯದಿಲ್ಲ, ಮಾತೆ ಜೀವ;

೧೭

ಒಡೆಯದಿರೆ ಗುಲಾಬಿ ಮೊಗ್ಗೆ
ತಡೆ ಯಾವುದು, ಏನು ಎಗ್ಗೆ ?

ಚಂಚಲದ ದೃಗಂಚಲದಲಿ
ಹೊಂಚುವ ಹಿರಿಯಾಸೆಯೇನು ?
ಹೇಳದ ಸುಡಿ ಕಾಣದವನ
ಬಯಸುತ್ತಿಹುದೆ ?

೩

ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ
ನಿಲ್ಲಬೇಕೆ ಮನೆಯಲಿ ?
ಗೆಳತಿಯರೇಂ ಕಾದಿರುವರೆ
ಲೀಲೆಗಾಗಿ ಮರೆಯಲಿ ?

ಏನು ಮತ್ತೆ ಸಮಾಚಾರ ?
ಅಲ್ಲ ; ಬೇರೆಯಿದೆ ವಿಚಾರ !
ನಿನ್ನೆ ತಿಳಿದೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು—
ನಿಮ್ಮೊಳೊಬ್ಬ ಗೆಳತಿಯನ್ನು,

ಬರುವನಂತೆ ನೋಡಲು ವರ ;
ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗಳಿರ
ಜೀವನದಲಿ ಇದೇ ಮಧುರ
ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ !

ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಪತ್ರ

ನಿನ್ನೆದೆಯಾದರ್ಶದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಲೆನ್ನ ಚಿತ್ರ
ಧನ್ಯನಹೆನು ; ಹೊನ್ನಹುದೀ ಬಡಮಿತ್ರನ ಪತ್ರ || ಪ ||

ಭಾವ ಭಂಗ ನಿನ್ನದೊಲವೆ ಜೀವಸಂಗಿಯಾಯ್ತು,
ನಾವೆ ನೀನೆ ಬಾಳ್ಗೆ, ನಿನ್ನ ನೆನಹೆ ನಿತ್ಯವಾಯ್ತು ;
ಹರುಷರಸದ ಲಹರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಎದೆಗೆ
ಸ್ಪರ್ಶವಿತ್ತೆ ; ಭಾವವೆನ್ನದೇರಿತು ಮೇಲ್ತುದಿಗೆ !

ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕುಣಿವ ಮಿತ್ರಜೀವವೆ ನಿನ್ನಾಣೆ
ನಿನ್ನನುಳಿದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕನಸಿನೊಳೂ ಕಾಣೆ !
ಅಂಟಿಗೆ ಅಂಟಾಗಿಹುದೀ ಮನವೆರಡರ ಬೆಸುಗೆ
ನಂಟೀತಕೆ ಮಿಕ್ಕೋಜೆಯ ಬೆಳಕಿರಲೆನ್ನಸುಗೆ !

ರಾಗವೊಂದು ರಸವಿದೊಂದು ತಾಳ ಲಯಗಳೊಂದು
ಮಾಗಿದೊಲುಮೆ ಹದವಿದೊಂದು ಜೀವದೈಕೃವಿಂದು ;
ಮಧುರ ಮಧುರ ಮಧುರ ಮಧುರ ಮೈತ್ರಿಯೊಂದೆ ಮಧುರ,
ಅದರ ನುಡಿಯ ಸವಿಯದವನು ಕಿವಿಯಿದ್ದೂ ಬಧಿರ !

ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಸಂತಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು,
ಶಕ್ತಿಯಿಹುದು ರಕ್ತಿಗಾ ವಿರಕ್ತಿಯ ಮೂರಿಸಲು ;
ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕಡೆಯೆ ಬಂತು ರಾಗದ ನವನೀತ
ಹವಿಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಾಳೊಟ್ಟನ ಮರ್ಮರ ಸಂಗೀತ !

ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ

ಎಲ್ಲಿ ರಾಗ ಮೇಲವಿಹುದೋ ಫುಲ್ಲ ಕುಸುಮ ವದನವಿಹುದೋ
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆಲರು ತಣವ ಸೂಸುತಿರುವುದೋ
ಎಲ್ಲಿ ಹೃದಯಕೊಂದು ಹೃದಯ ರಾಗಬಂಧ ಬೆನೆಯುತಿಹುದೋ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಬರುವೆ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ ?

ಸೊಗವ ಹಾಸಿ ಒಲವ ಬೀಸಿ ನಲವ ನುಣಿಸಿ ದಣವ ಹರಿಸಿ
ಮೊಗವ ಮಿಂಚಿ ಪೊಂಚಿ ಕಾಂಬ ಕಂಗಳಿರುವೆಡೆ—
ನೆಗೆದು ಹಾರಿ ನಡೆವ ಮನವು ಮುಗಿಲ ಹಾರಬಲ್ಲುದೆಲ್ಲೋ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಬರುವೆ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ ?

ತೆರೆಗೆ ತೆರೆಗೆ ಜೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾವಭಂಗಿಯಿಂದ ಸುಳಿದು
ಬೆರೆವ ಕಡಲ ದಂಡೆಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ,
ತೆರೆಯ ಸೆರಗ ಹಾಸಿ ಬರುವ ನದಿಯ ತರಳ ಗಮನವೆಲ್ಲೋ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ ?

ದಂತಧವಳ, ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಿಂತ ಧವಳ ಮುಗುಳುನಗೆ, ನಿ-
ರಂತರಾಯವಾದ ಕೂರ್ಮಿಯದಕು ಧವಳವೋ !
ಅಂತರಂಗ ಕುಂದ ಕುಸುಮವಂತು ಅರಳುತಿರುವುದೆಲ್ಲೋ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಬರುವೆ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ ?

ಎಳ್ಳಿನಂತೆ ಚುಕ್ಕೆಯೆದ್ದು ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ಬೆಳಕ ಸುರಿಸಿ
ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಮನವ ಮಾಡಿ ಮಿಳ್ಳನಲೆಯುವ

ಹಳ್ಳಿಯೂರ ಮುಗಲು ತೆಳ್ಳತೆಳ್ಳಗಾಡಿ ಬರುವುದೆಲ್ಲೊ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಬರುವೆ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ?

ಹಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಬೀಸಿ ಹೊಕ್ಕು ಹಣ್ಣು ರಸವಹೀರಿ
ತೆಕ್ಕನೆದ್ದು ನಡೆಯೆ ಕಾಂಬ ಒಕ್ಕಲಾಕೆಯ
ಅಕ್ಕರೆಯಲೆ ಆಕೆಯಾತ ಸಕ್ಕರೆಯನು ಸವಿನೆಲ್ಲೊ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರಳು ರಸಿಕ, ಬರುವೆ ಇಲ್ಲಿಗೇತಕೆ?

ಭರತ ಮಾತೆ

ಮಂದ ಮಂದ ವಿಳಾಸರಂಜಿತ ಸುಂದರಾಯತ ದೇಹವು
ಚಂದ್ರಬಿಂಬ ಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯ ಪೆತ್ತ ದಂತ ಸಮೂಹವು
ಬನದ ದೇವತೆಯಂತಿಹ-ಮುನಿಯ ಜೀವಿತವಾಗಿಹ
ಚಿಲುನಿನಾಗರವಾದ ದೇವಿಗೆ ಒಲುವು ಚುಂಬಿಸಿದಾಕೆಗೆ!

ನುಣ್ಣುನೆಲ್ಲೆಡೆ ಹರಿದು ಹಾಸಿದ ಕೇಶರಾತಿಯ ಮಧ್ಯದಿ
ತಣ್ಣುಗೊಪ್ಪಿಹ, ಕೊಳದ ತಾಯ್ವನೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗುವ ಬಾಗುವ
ಚಿನ್ನದಾವರೆ ಸೊಂಪಿನ-ಕಾಡ ಬಳಗದ ಸೈಪಿನ
ಮೊಗದ ಮಾಟವ ಬಗೆಯ ನೋಟವ ಬಲ್ಲರೇ ಸುಕುಮಾರಿಯೆ ?

ತಿದ್ದಿ ನಿಲ್ಲಿಸೆ ಕುಂಕುಮವನಾ ಕೇತಕೀಸಮಭಾಲದಿ
ಮುದ್ದಿಸಲು ಕನ್ನಡಿಯನೆಯ್ತುರುತಿತ್ತು ಬಿಂಬವು ಉಸಿರಿರೆ!
ಜಡವ ವಿಹ್ವಲಗೊಳಿಸುವ-ಬಲವು ಮಾಧವ ಮಿತ್ರಗೆ
ಇರಲು ದರ್ಪಣದರ್ಪವನು ಮುರಿದೊಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ನಿಮಿಷದಿ !

ಪಂಚಮಸ್ವರದಿಂದ ಹಾಡದೆ ಜವ್ವನವು ಜಡವಾಗಿದೆ
ಮಿಂಚಿನಡೆಯೆ ಹಸಾದ ಲಜ್ಜೆಯು ಮೊಗವ ಬಣ್ಣಿಸದಾಗಿದೆ ;
ಚಂಚಲತೆಯಿರದೀಕ್ಷಣ-ಒಲವು ಕುದಿಯುವ ಲಕ್ಷಣ,
ಪಂಚಬಾಣವ ಮಾಟದಾಟವ ನೆನೆನೆನಿದು ಹಂಬಲಿವುದು !

ಭ್ರೂವಿಳಾಸ ವಿಲಕ್ಷಣೀಕ್ಷಣ, ಅವುದೊಂದನು ಅರಿಯಳು,
ಭಾವಹಾವಗಳೊಂದುಗೂಡುತ ಸೆರಗನಾಶ್ರಯಿಸಿರುವುವು ;

ಅವಲೋಕದ ಅನ್ಯತನೋ-ಅವಜನ್ಮದ ಸುಕೃತನೋ
ಕಾವುಗೊಂಡುದರದಲಿ ಹೊಳೆದಿರಲಾದಳವಳಲಸೇಕ್ಷಣೆ !

ಕುಣಿವೆಳವೆ ಕಳೆದೆಯ್ವಿ ಯೌವನಫಲವೆದೆಯೊಳೆರಡಾಗಿದೆ,
ತಣೆಹವರಸುವ ಬೇಗೆಯೊಡಲೊಳಗೆದ್ದು ಹಾಯ್ದಾವರಿಸಿದೆ ;
ಅಣಕ ಗಣಕಕೆ ಹಿಗ್ಗುವ-ಮುನಿಸು ಮೌನಗಳೊಗ್ಗುವ
ಹೊಸಹರೆಯದುತ್ಸಾಹವಳಿದಾಯಸದಿರಕೆ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟಿದೆ !

ಪ್ರೇಮುಫಲ ಕಳೆತಿರುವುದೋ ಎನೆ ಕಾಣುವುವು ಚೆಂದುಟಿಗಳು,
ವಿರಹದಿಂದೆದೆ ಮರುಗಿ ಕರಗಿದೆ ತುಂಬುಗಂಬನಿ ಕಂಗಳು ;
ಪ್ರೇಮ ಸುಳಿದೆಡೆಗಾಣದೆ-ನಾಯಕನ ಸುಳಿವರಿಯದೆ
ವಿರಹಗೀತವ ಹಾಡುವುದೋ ಎನೆ ಹಳಪಳಿಸಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯಳು !

ಓರಣವು ತನ್ನೊಡತಿಯೊಲಿಯದ ಕಾರಣವ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ,
ಸಾರಣೆಯ ಕಾರಣೆಯ ಕಾಣದೆ ಕದಪುಗಳು ಕಳೆಗುಂದಿವೆ ;
ಪಾರಣೆಯ ಬಯಸುವುದೆದೆ-ಪ್ರಣಯ ಪಾವಕ ಕೆರಳಿದೆ,
ಬಾರಿಸುವರಾಂಲ್ಲದಿರೆ ಮನಕೊರಗಿ ಮೆಯ್ಯರೆಯುತ್ತಿದೆ !

ತಂಬೆಲರ ತೀಟದಲಿ ತೀಡುವ ಹುಲ್ಲೆ ಯಾಟದ ಮಾಟವು
ತುಂಬಿದುದು ತುಳುಕಿತು ತಿರೋಗತಿವಿಡಿಯೆ ನಲ್ಲನ ಬೇಟೆವು ;
ಇಂಬುಗಳೆದಿರಲಾಸೆಯು-ಆರತು ಹೋದುದು ಬಾಸೆಯು,
ನಂಬಿಗೆಯು ಹಿಡಿದು ತಪ್ಪಿದ ತಂಬಿಗೆಗೆ ಸಮವಾದುದು !

ಪುಣ್ಯ ಪುಳಿನಸ್ಥಳದೊಳಾಡುತ ತರುಲತಾ ಸಂತಾನಕೆ
ಕಣ್ವಸುತೆ ಕರುಣವನು ಸುರಿದಾದರಿಸಿದಳು ಸಂತಸದಲಿ ;
'ಸೆಣ್ಣೆ ಸುಖಿಯಾಗೆನ್ನವ'-ಅವುಗಳಾಶೀರ್ವಚನವ
ತಣ್ಣೆ ಗಾಗಿಸಿತೇನೊ ಬಿದಿ ಅದಕಾವುದೆಣೆಯುರ್ವರೆಯಲಿ ?

ಪಾವನಕೆ ಪಾವನವೆನಿಪ್ಪ ತಳೋದರಿಯ ಮೊಗ ಬಾಡಿದೆ,
ತಾವರೆಯ ತಣ್ಣೆಲೆಯ ಗಾಳಿಯು ತಾಪವಾರಿಸದಾಗಿದೆ ;

ಜೀವನವೆ ಜಡವೆನಿಸಿದೆ—ಸೊಗವು ಕನಸೆಂದೆನಿಸಿದೆ,
' ಕಾಣುವೆನೆ ನಲ್ಲನನು ? ' ಎಂದೆದೆ ಕಳವಳಿಸಿ ಕಂಗೆಡುತಿದೆ !

ಆ ರಿಸಿಗಳೆಲೆವನೆಯೊಳಾಡಿದ ಭಾರತಾಂಬಿಯ ಹೃದಯವು
ತೋರದೋಳ್ಗಳ ನೀಡಿ ತನ್ನನು ಕಾಯುವಾಹವಮಲ್ಲನ,
ಧೀರತೆಯ ಪೇರಾಳ್ತನ—ಮೈದಳೆದ ದುಷ್ಯಂತನ
ಕೋರುವುದು ; ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನಾ ವೀರನೆಂಬುದ ಕಾಣೆರೇ ?

ಮೂಡಿತ್ತದೊಂದು ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭೆ !

‘ ಪಾರಿವಾಳದ ಕೊರಳ ಕೊಂಕಿನಲಿ ಬಾ ಚಿಲುವೆ,
ನವಿಲುಗಂಗಳ ತೂರಿ ಬರಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯೊಳೊಲುಮೆ ;
ಹಂಸಗತಿಯಲಿ ಹಾರಿ ಬಾ ನನ್ನ ಕಂಗೊಳಕೆ,
ಹರಿದು ಹರಿಸಾರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸು ಬೆಳಕೆ :
ತಿಳಿಯಾಗಿ ತನಿಯಾಗಿ ಮನವಾಗಿ ಮೈಯಾಗಿ
ಹೊಳೆಯಾಗಿ ನೆರೆಯಾಗಿ ಬಾ ಚಿಲುವೆ ನಡುತೂಗಿ ! ’

ಎಂದು ನೆನೆಯಲು ಮನದ ಮಂದಿರದಿ ಮಿಂಚಿದ್ದು
ಬಂದಂತೆ ಮೂಡಿತ್ತದೊಂದು ದಿವ್ಯಪ್ರಭೆ ! ಮು-
ರಂದ ಜಿನುಗುವ ಹಾಗೆ ಜಿನುಗಿ ಬಂತೊಂದು ರಸ ;
ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ಲವನು ತಂಪಿನಲಿ ಮೈಮರೆದು
ಅಮಲತೆಯ ಮೈವೆತ್ತು ಮಿನುಗಿ ಸುಪ್ತಿಗೆ ಸಂತು-
ಕಮಲ ಕೋಮಲವಾಯ್ತು ಹೃದಯವಾಮಯವಳಿಯೆ !

ತಪ್ಪ ಜೀವಕೆ ತಣಿವ ಪಡೆಯ ಹೇಳಿತು ದೀಪ್ತಿ-
‘ ಆಪ್ತ ಜೀವದ ನೆಚ್ಚಿಗಿಂತಮೃತ ಬೇರಿಲ್ಲ ;
ಅದನುಂಡು ತಣಿ ಜೀವಿ, ಹಾರಿಲ್ಲದೊಡೆ ಬಾವಿ !
ಅದೆ ಭುಕ್ತಿ ಅದೆ ಶಕ್ತಿ, ಅದೇ ಜೀವನಾಧಾರ,
ಮುದವೀವ ಮಂದಾರ, ಕಮಲಿನೀ ಕಾಸಾರ-
ಅದು ಲಭಿಸೆ ಬಾಳು ಹೊಂಬಾಳು ; ಕಳೆದೊಡೆ ಹಾಳು ! ’

ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನೆನೆನೆ . . .

ಪ್ರಾಸವಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಸಾಗಿ ಎದೆಯೊಲವ
ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿಯಿಸಿದ ನಲ್ಲುಡಿಯ
ಬೇಸಾಯದವರು ನೀವಯ್ಯ !

ಅಣ್ಣ ನಂದದ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ನೋಟದಿ ಅಳಲ
ತಿಣ್ಣು ವಸು ಮರೆಸಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯ ಮೊಗದಲ್ಲಿ
ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಸಖರು ನೀವಯ್ಯ !

ಚಿತ್ತ ಚಂಚಲವಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಡಾಗಿ
ನಿತ್ಯ ನಿರ್ವೇದವೋದಗಿರಲು ಮನಕಮೃತ-
ವಿತ್ತು ಪೊರೆದವರು ನೀವಯ್ಯ !

ಹೊಗಳಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹಗಲಿರುಳು ನೀವ್ ತೋರ್ದ
ನಗುಮೊಗವ ನೆನೆದು ಇಲ್ಲವಾಯ್ತೆಂದೀಗ
ಮಗುವಾಗಿ ಅಳುವೆ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮ !

ಅಚ್ಚನೇಹದ ಮಾತು ಬಿಚ್ಚಿದೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ
ಹುಚ್ಚು ಹರಿಹದಲಿ ಬಂದೆನ್ನ ವಿಯಿಸಿದ
ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ನೆನೆನೆ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮ !

ಮಾತಿಗೆ ವಿಯಾರೊಳುವಾತಿನಿಂದುಪಚರಿಸಿ
ಓತು ಕರೆದನಗೆ ನಲುಮೆವಾಲೀಂಟಿಸಿದ
ಪ್ರೀತಿಯನೆ ನೆನೆನೆ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮ !

ಚಂದ್ರಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ ಮುಡಿದ ಆ ಹರಿಗಂಗೆ
ಮಂದ್ರನಿಶ್ಚನದಿ ನುಡಿವಂತೆ ನುಡಿವ
ನಿಮ್ಮಂದವನೆ ನೆನೆವೆ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮ!

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನು ತೆತ್ತರೂ ಸಿಗದಯ್ಯ
ಚಿತ್ತವೇ ಮುತ್ತು ನಿಮ್ಮದೋ ನೇಹಿಗರೆ,
ಮತ್ತದನೆ ನೆನೆವೆ ಸಿರಿಯಾಣ್ಮ!

ಅಂಗಡಿಯೆ ಅಮರರಾರಾಮವಾಯ್ತಂದಾವು
ಹಂಗುಹರಿಯಿರದೆ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿರೆ ಜನದ-
ಜಂಗುಳಿಯನೊಂದೆ ಸಮನಾಗಿ!

ನಾನು ನೀನುಗಳಳಿದು ಜೇನು ಜೇನಾಗಿ ಮ-
ತ್ತೇನು ಇರದಾಗ ಚಿತ್ರಪತ್ರಪ್ರೀಡೆ
ತಾನಾಯ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಸೆವಂಟು!

ಸಂಜೆವೆಣ್ಣೆ ನ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಜುಳಾಂತಃಕರಣ
ರಂಜಿಸುವ ಚಿಕ್ಕ ರಮಣಿಯರು ಬರುತಿರಲು
ಭುಂಜಿಸಿದೆವವರ ನಗು-ನಾಣು!

ಆಟ ರಸಿಕರ ಹೂಟವಾಯ್ತಯ್ಯ ಆಗ 'ಜಾ-
ಕೇಟಿಗ'ನ ಜಾಣು ಬದಲಿಸಲು ಸುದತಿಯರ
ನೋಟವನೆ ನಮ್ಮ ಕಡಿಗಾಗಿ!

ಕನ್ನಡದ 'ಹೆಜ್ಜಾಣ' ಮುನ್ನ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುವೆ
ಚೆನ್ನೆಯರ ಜಿಡಗ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಬಿನ್ನಾಣ
ಕನ್ನೆಯರೆ ನಾಚುವಂತಿತ್ತು!

ಕಂಪಿಗಾಸರೆಯಾದ ಸಂಪಿಗೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಸೊಂಪು ಸೊಕ್ಕಿತ್ತು, ರಸವಾಕ್ಯ ಸೇವನೆಯು
ತಂಪು ತಲೆಗೆರಿ ನಡೆದಿತ್ತು !

ನಮ್ಮ ಮೂವರ ರಸನೆಗಾಸರೆಯನೊಡರಿಸಿದ
ಗಮ್ಮತ್ತಿನಾಕೆ ಗಮನಿಸುವುದನೇ ಕಾಂಬ
ನಮ್ಮ ' ಸೂಜಿಗ 'ನ ಮೊಗಚಂದ !

ಬೆಳಕುಕತ್ತಲಹಾಗೆ ತಿರುಗಲಾಸೆನಿರಾಸೆ
ಅಳುಕದೆಯೆ ಬೆಳಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವೆವೆಂದೆಮ್ಮ
ಮಿಳಿರುವಬ್ಬರದ ನುಡಿಚಂದ !

ಚಿತ್ತಜನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಚಿತ್ತಜಾರಿಯನೊಮ್ಮೆ
ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರದೆ ನೋಡಿವೆವು ; ಆ ಯೋಗ
ಸತ್ವಾಭಿರಾಮ ವಹುದಯ್ಯ !

ಆ ಬಗೆಯನಾಸೊಗವನಾರೀತಿನೀತಿಗಳ-
ನಾಬಾಲವೃದ್ಧ ರುಚಿರೋಕ್ತಿ ವೈಖರಿಯ-
ನೇ ಬಣ್ಣ ಸುವೆನು ನುಡಿಯಿಂದ !

ಅಂದಿನಂದವನೆಲ್ಲ ಇಂದು ನಿತ್ಯವು ನೆನೆದು
ಅಂದೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಇಂದಾದುದುದೇಕೆಂದು
ಚಂದ್ರಶೇಖರಗೆ ಮೊರೆಯೇವೆ !

ಆ ಕಾಲವೇ ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿ ' ಸೂಜಿಗ ' ರಾಯ
ರಾಕೆಯೊಡಗೊಂಡ ಶಶಿಯಾಗಲಯ್ಯ ತ-
ನ್ನಾಕೆಯನು ಕೂಡಿ ನಲವಿಂದ !

ಬಾನುಬಯಲುಗಳತೆಮಾಡಿ ಮುಂದಕೆ ಹಾಂ
ಏನು ಮತ್ತೆಂದು ಜಿಗಿದುನಿಂದುತ್ಸಾಹ
ತಾನೊಮ್ಮೆ ಬರಲಿ ದಯಮಾಡಿ !

ಹೊತ್ತು ಹೋಯ್ತೇಕೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆಡಬಲಕೆ
ಕತ್ತಿತ್ತಿನೋಡಿ ಮಾತು ಪೂರೈಸದಿರೆ
ಚಿತ್ತೈಸದಾತ ದಯಮಾಡಿ !

ನಿನ್ನೆತಳಪಾಯದಲಿ ಮುನ್ನಿನಶ್ಮಗಳಟ್ಟು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಂದನಳವಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದಾ
ಚೆನ್ನಿಗರೆ ಬನ್ನಿ ಮನೆಗಾಗಿ !

ಹೃದಯ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೃದುಮಧುರ ಭಾವಗಳ
ಹದನಾದ ಪಾಕ ನಿಮಗಾಗಿ ಕಾದಿಹುದು
ಚದುರರೇ ಬನ್ನಿ ಮನೆಗಾಗಿ !

ಮಿತ್ರಯುಗಳವೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾದಿರುವೆ
ಹೃತ್ಯಮಲವನ್ನೆ ಬಾನಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿಸಿಹೆ
ನಿತ್ಯ ಸ್ವಾಗತವು ನಿಮಗೆಲ್ಲ !

ವಿಗ್ರಹಭೇದನ

ಎಲೆಮನ ನಿನ್ನೆ ಕೆಡಾಟವು ಕೊನೆಗಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತೆ,
ಚೆಲುವೊಲವೆಂಬೊಳುನುಡಿಗುಡಿ ಹುಲುಕಸವೇ ಆಯ್ತೆ?
ಬಲು ನೆಚ್ಚಿದೆ ಹುರುಪನು, ಹುರುಪೆಲ್ಲಿದೆ? ಹುಸಿಕಂತೆ!
ಕಲುಗುಂಡನು ತೆಗೆದವು ಕಠಿನತೆ ಶರಣಾಯ್ತೆ?

ಹಾಲೀಜಗ, ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನಲೊಗವೆಂದರಿದು
ಬಾಲಿಶತನದಿಂ ಬಹುದಿನ ಕನಸಲಿ ಕಣ್ಣುಗಿದು,
ಕಾಲನ ವಂಚಿಸ ಹೋದೆಯೆ? ಅಕ್ಕಟೆ ನಿನಗೀಗ-
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂತೇ ಶಿವಶಿವ ಹಾಲಾಹಲ ಯೋಗ!

ನಶ್ವರ ಕಹಿ ಬಾಳೆಂಬಾ ರಿಸಿಗಳನಬ್ಬರಿಸಿ
ಚಿಶ್ಚಾಂದಸ ಗೊಡ್ಡುಗಳೆಂದವದಿರ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ-
ವಿಶ್ವದೊಳಾಶಾಬಂಧವೆ ಸಂಜೀವನಿಯೆಂದೆ ;
ಆಃ ಶಿವಶಿವ ಕೊನೆಗೀಪರಿ ಶೂನ್ಯವೆ ಗತಿಮುಂದೆ ?

ಹೊಂಗನಸಿನ ಗೋಪುರಗಳ ಹುಡಿಮಾಡಿದೊ ಮನವೆ,
ಅಂಗಾಂಗವ ಭರ್ತಿಗಳಿಂದಿರಿದುಕೊ ನಡೆ ಮನವೆ ;
ಕಂಗಳ ಕವಡೆಯ ಕೆತ್ತಿಡು, ಕಲ್ಲದು ಕಣ್ಣಲ್ಲ,
ಮಂಗಳವನು ಮನೆಯಾಚೆಗೆ ಹೊಡೆದೋಡಿಸು ಹೊಲ್ಲ!

ನಿಷ್ಠಲ ನಿಷ್ಠಲ ನಿನ್ನೀ ಬಾಳಿನ ಹೋರಾಟ,
ದುಷ್ಪ್ರಾಪ್ಯವ ಬಯಸಿದೆನೀ ಸಲ್ಲದು ಆ ಹೂಟ;

ಬಾಪ್ಪನ ಹರಿಯಸಲೇತಕೆ? ಸೊನ್ನೆಯ ಸಂಸಾರ
ವಿಸ್ಫಾಲಿಸಿ ಪಕ್ಷಂಗಳ ಸೇರಿತು ತನ್ನೂರ !

ಫಡಫಡ ಬಯಲಾಸೆಗಳೇ ತೊಲಗಿರಿ ಸಾಲಾಗಿ,
ಜಡಿವೆನಮರ್ಷದ ಕೊಡಲಿಯ ನಡೆಯಿರಿ ಪಾಲಾಗಿ ;
ಜಡಭಾವದ ಹುಸಿನಾದವ ಮೆಚ್ಚಿದ ಮುಗ್ಧತೆಯೇ
ನಡಿ ಸಾರಿಯೆಡೆ ಸುಡುವುದು ನಿಜದೀ ನಗ್ನತೆಯೇ !

—

ಬಲ್ಲೆಯ ಆ ನಲ್ಲೆಯ ?

ಹಾಡುತಿರಲು ಅರುಣಗೀತ
ಹರಿಸದ ಹರಿಕಾರರು,
ಎಲರನೇರಿ ಮಲರ ಸಾರಿ
ಬರಲು ಮಧುಪ ವೀರರು ;
ಮುಗಿಲ ತೆರೆಯ ಸರಿಸಿ ಹೊರಗೆ
ಉಷೆಯು ಮೊಗವ ತೋರಲು,
ಕತ್ತಲನ್ನು ಗುಡಿಸಲೆಂದು
ಮೂಡು ಹೊಸಿಲ ವಿಾರಲು ;
ಬಂದಳಲ್ಲಿ
ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ
ನವವಧು ನಿರಿಗಳನು ಚೆಲ್ಲಿ-
ಮುನ್ನ ತೋಳ ಸೆರೆಯೊಳಿದ್ದು
ಉಂಡ ಸೊಗವ ನೆನೆದು ನಕ್ಕು
ಇಹದ ಬೆಳಗನೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ
ಮರೆಯೆ ಭಾವದುದಯದಲ್ಲಿ,
ಉಷೆಯಣಕಿಸಿದಂತಾಗಲು
ಬೆಚ್ಚಿ ನಾಚಿ ನಿಂದಳು !

ಒಲಿದಧರವ ಕದ್ದು ಮೆದ್ದು
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಮಲಗಿದೆ
ನವಚುಂಬನಕಾರ ಬೆಳಗು
ಬೀಸಲೊಮ್ಮೆ ಅಲುಗಿದೆ ;

ತೆರೆತೆರೆಯಲಿ ಕುಸುಮ ಸಾರ-

ವೆಬ್ಬಿಸ ಬರೆ ತಣ್ಣನೆ,
ಸರಿದೆನುಪ್ಪವಡಿಸಿ ಚೆಬುವಿ-
ನುಸಿರ ಹೀರಿ ಮಿಣ್ಣನೆ !

ಬಂದೆನಲ್ಲಿ

ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ

ಮಧುರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಮೊದಲು ನೆಟ್ಟ ಸೊಗದ ಬೆದೆಯ
ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಕಳೆದ ಎದೆಯ
ಬಂದು ಜೀವನೈಕಸುಧೆಯ
ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯ
ಸೆರೆಹಿಡಿದೆನು, ಬಲ್ಲೆಯೇನು
ಪ್ರೇಮದ ಆ ನಲ್ಲೆಯು?

ಮತಿ ಕೆಂಡನಾಯ್ಕ

ಬಾಹ್ಯ ರಣರಂಗ ರಕ್ತೋತ್ಪಾತದುಬ್ಬರವು
ಮೆದುಳ ಕಾಯಿಸಿತು ಮರಳಿ,
ಅವ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ತೊಡರಿ ಕಾದುವರೊ ಅದ ತಿಳಿದು
ಮತಿಕೆಂಡನಾಯ್ಕ ಕೆರಳಿ!

ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವ ಹುಲಿಗೆ ದಯೆಯನುಸವದೇಶಿಸಲು
ಫಲವೇನು? ಫಾಲನೇತ್ರ
ಬಂದು ಕೆಂಗಣ್ಣುರಿಯ ಭುಗಿಲೆಂದು ಬಿಡೆ ತಿಳಿಗು
ಸೀದು ಸುಡುತಿರಲು ಗಾತ್ರ!

ದಂತವಳಿದರು ದರ್ಪವಳಿದೀತಿ ಸರ್ಪಕ್ಕೆ?
ದುರ್ನಯವು ದೂರಗಾಮಿ;
ಮಂತ್ರಕ್ಕು ಮುಗ್ಧವಾಗದು, ಮಾತ್ರನಿಲೆದೇಹ-
ಯಂತ್ರ ಬದುಕೀತು ಭೂಮಿ!

ತಾವು ಸಾಕಿದ ಕುರಿಯ ತಾವೆ ಕಡಿದುಂಬಂತೆ
ಕಡಿದುಂಬ ನರರ ನರವ-
ಬೇರು ಬೇರಗೆದು ಸುಡಬಾರದೇಕೆನಿಸುತಿದೆ
ಕತ್ತರಿಸಿ ಅವರ ತಿರವ!

ಯಾವ ಕಾಲದೊಳೂ ಸ್ವಭಾವದುರತಿಕ್ರಮವು
ಅದಕಿರುವುದೊಂದೆ ಅಗದ,-

ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾಧನಾಭಾವವೆಸವುದು, ಮಿಕ್ಕ
ಯಾವುದೂ ವ್ಯರ್ಥ ಜಗದೆ!

ಕೊಲ್ಲಬಹ ಕುನ್ನಿಗಳ ಕೊರಳನಂವುದೆ ಧರ್ಮ
ತಿಳಿಯಿಂದು ವೀರಯೋಗ ;
ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಈ ನರನ ಬಾಳು ಮಸಣದ ಹಾಳು ;
ಕಿಡಿಗೊಡಲಿ ಬಡ್ಧವೇಗ !

ಸೊಗಸುಗಾರ

ಹೃದಯ ಕುಮುದ ಚಂದ್ರಮಾ—
ಮುಗಿಲ ಮೊಗದ ತಿಲಕವೆನಿಪ ಸೊಗಸುಗಾರ ನೀತ,
ನಗೆಯ ಹಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ನಿರ್ಮಲಕೆನೆಯೀತ ;
ಗಗನದಾಕೆಯಿಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿಗಡಗವೆನ್ನ, ರೂಪ -
ಹಗಲ ಮರೆಸಿ ಸೊಗವನರಸಿ ಕೊಡುವ ಪುಣ್ಯದೀಪ!

ಅಂದಚಂದದಮೃತವೀಂಟಿ ತೊಳಗುತಿರುವ ರಾಜ,
ಸುಂದರಾಂಗ ಸುಜನ ಹೃದಯ ಸೆತ್ತ ಶಾಂತ ತೇಜ ;
ಶಿವನ ಜಡೆಯ ಕುಂದ ಕುಸುಮ ಮಾಲೆಯಿವನೆ, ಬಾಲ-
ಕವಿಯ ಕೆಣಕಿ ಕೆಣಕಿಹಾಡಿಸುವ ವಿನೋದ್ ಶೀಲ!

ಹೃದಯ ಮಧುರ ಚಂದ್ರಮಾ—
ಶಾಂತನನಿಶ ಶಶಿ, ನಿಶಾವಿಹಾರ, ಸೌಖ್ಯಸಾರ,
ಕಾಂತಿಕಲಶ, ಕುಮುದದರಸನಮೃತಮಯ ಶರೀರ ;
ರಸಿಕ ಮನದ ಹರುಷ ನೀರನಿಧಿಗೆ ಚಂದ್ರಚಂದ್ರ,
ದೇಸೆಯ ಪೆಣ್ಣೆ ದುಗುಲಮಸ್ವ ವಿಶದಕಾಂತಿ ಸಾಂದ್ರ!

ವಿರಹಮನಕೆ ತಂಪನಿತ್ತು ಕುದಿಸಬಲ್ಲ ಜಾಣ,
ಶರುಣತೆಯೆದೆಯೊಳಗೆ ಬಿಡದೆ ನೆಡುವ ಪ್ರೇಮಬಾಣ ;
ತಾರೆಯೆರೆಯ ತಂಪಿಗೊಡೆಯ ತುಹಿನಧವಳ ಬಿಂಬ,
ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೊಂದು ನುತಿಸುತಿದೆ ಜನ ನಿಕುರುಂಬ!

ಹೃದಯ ಗಗನ ಚಂದ್ರನು—
ಚಂದ್ರ ಚಂದ್ರಿಕೆಯರ ಹಾಗೆ ನೀನು ನಾನು ಕಾಂತ,
ಚಂದ್ರಲೋಕಕೇರಿ ನಡೆವ ಬರಲು ಬಾಳಿನಂತ ;
ಬಂಧ ಬೆಸುಗೆ-ಪ್ರೀತಿನೀತಿಗೆರೆವ ನೀರ ನೀತ,
ಚಂದಗಾರ ಕೇಳು ನನ್ನ ಹೃದ್ವಿಪಂಚಿ ಗೀತ !

ಸಿಡಿವುದೆನ್ನೀತಲೆಯು !

ಮನದ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಯುಮಿಗೆ ನುಚ್ಚು ನೂರಾಯ್ತು,
ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲೆರಗಿಸುಟ್ಟು ಬಿಸುಟಂತಾಯ್ತು,
ಧಮನಿಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಟೆ ನಾದೋತ್ಪಾತ
ಸಮನಿಸಿತು, ಆಹ ನೆತ್ತರನೆ ಕುದಿಸಿತು ; ಜೀವ
ತಳಮಳಿಸಿ ತಡವರಿಸಿ ಕಕ್ಕುಬೆಕ್ಕಾದುದುಸ-
ಟಳವ ತಡೆಯುವುದೆಂತು ? ಕಲಿಗೈಯ ಕಡುವರಸೆ
ಕಿವಿಯನೊಡೆವುದೊ ಎನೆ ಪಿಟೀಲಿನಲಿ ಮರುಳಂತೆ
ತಿರುಗಿ ತಾಂಡವನಾಡುತಿಹುದು-ತಾಳಲಸಾಧ್ಯ !

ಎಲೆಲೆಸರಸತಿ, ನಿನ್ನ ಗೋಣ ಮುರಿವರೆ ಅಕಟ
ಕಲೆಗಾರರಲ್ಲಿವರು-ಕೊಲೆಗಾರರೇ ದಿಟವು !
ಕರ್ಣಕುಹರದೊಳುಕ್ಕು ಕಾದು ಹೊಕ್ಕಂತಾಯ್ತು,
ಮೆದುಳುಗೆರೆಯೊಳು ಸಲಗ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಂತಾಯ್ತು ;
ಜೆಲುವಿನೆದೆಯಲಿ ವಿಷಕಠಾರಿಯಿಡುವುದನೆಂತು
ಸಹಿಸುವೆನು ? ಮೃತ್ಯುಬಾ-ಸಿಡಿವುದೆನ್ನೀತಲೆಯು !

ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆ

ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದೆ—
ನೆಂದು ಬಗೆದೆನು ಸುಮ್ಮನೆ ;
ನನ್ನ ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಯಿತು
ಇಂದು ಕೇಳ ಸುಲೋಚನೆ!

ತಿಳಿದೆನೆಂದೆನು ತಿಳಿಯದೆಯೆ ಮೋ—
ಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮವನೆಣಿಸಿದೆ :
ಉಳಿದೆನೆಂದಳಿದೆನು, ಮಹಾನುತಿ—
ಯೆಂದು ಮಂದತೆಗೂಡಿದೆ!

ವಿಷವನಮರ್ದೆಂದೊಂದು ಹುರುಪಿನ
ಬಟ್ಟಲಲಿ ಕುಡಿದಾಡಿದೆ,
ತೃಷೆಗೆ ದೈವದ ಕರೆಯಿದೆಂದುರೆ
ನಂಬಿ ನಾ ಹರಿದಾಡಿದೆ!

ಜಡವು ಜೀವವಿದೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದೆ
ಬಳ್ಳವಳ್ಳಿಯ ಹೂಗಳ—
ನುಡಿಯನರ್ಥವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ
ಕೊಯ್ತೆ ನೆನಗೆಂದವುಗಳ!

ದೈವಮಾಯೆಯನಿದಿರಿ ಸುವೆನೆಂ—
ದೆನ್ನಮಾಯೆಯಬೀರಿದೆ ;

ಏವೆನದರಲಿ ಬೆರೆದು ನನ್ನದು
ನನಗೆ ಕತ್ತಲ ಕಾರಿದೆ !

ಕಟ್ಟಿದಾಪಂಜರವನೊಳಗಡೆ
ನಿಂದು ಕೇಲಿಸಿ ನೋಡಿದೆ ;
ಮೆಟ್ಟಿದರು ಮುರಿಯದು, ಅದೆನ್ನನೆ
ಕಟ್ಟಿ ಒಳಗಡೆ ಕೂಡಿದೆ ;

ಎದೆಯ ದೇಗುಲದೊಳಗೆ ದೀವಿಗೆ
ಇರುವುದೆನಗೇ ಎಂದೆನು ;
ಬಿದಿಯು ಗೂಢವ ಬಯಲಿಗಳೆಯಲು
ಅಲ್ಲವೆಂದುರೆ ನೊಂದೆನು !

ಮನವ ಮಾನಿನಿ ಮನನಮಾಡಿದೆ,
ಮಾಯೆಯನು ಈಡಾಡಿದೆ ;
ಕನಸುಗಳ ಕುಡಿವೆನ್ನ ಮನವನು
ಕನಸಿಗೇ ಜೊತೆಮಾಡಿದೆ ;

ನಿಜದ ನುಡಿ

ಪರಿಪರಿಯ ಲೋಕದಲಿ ಪರಿದು ಪಲವಿಷಯಗಳ
ತಿರುಹಿನಲಿ ತೂರಿ ತಿಗ್ಮಾಂಶು ಬಾಧಿತನಂತೆ
ಬರವಾಡಿಕೊಂಬೆಯೆಂಬೊಂದು ಬಯಕೆಯೊಳಂದು
ಕರುತಾಯಕಾಂಬತೆರದಿ,

ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನಯ ನೆಳಲನಾಶ್ರಯಿಸ ಬಂದೆನಿದೊ
ತೆರೆದಿದೆಯೊಳೆಲೆ ಗೆಳೆಯ ಹಸಿದು ನೇಹದ ನುಡಿಗಿ,
ಹೆರರ ಹಾರೈಸಿದೊಡೆ ಬರಿನೀರ ಕಡೆದಂತೆ
ಎಂಬ ಸೊಲ್ಲೆನ್ನದಾಯ್ತು !

ಅಳಿನಂಟು ಬೇಕೆಂದೊಡೆಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೂ ಉಂಟು,
ಉಳಿನಂಟು ದಿವಿಜರಿಗು ವಿರಳವೈ ; ಕರಣಗಳು
ಕಳವಳಿಸಿ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಾಳುತಿರೆ ಬಂದೆನಿದೊ
ಜೀವನಾಧಾರಕಾಗಿ ;

ಜೆಲುವು ಗೆಲುವುಗಳೆಲ್ಲ ದೊರೆಕೊಂಡರಿಲ್ಲಿ ತಿಂ-
ಗಳನೊಲಾತ್ಮಕೆ ಶಾಂತಿಯೀವ ಸಹೃದಯಭಾವ
ದೊಳುವಾತು ಕಾಣದಾಯ್ತು ನೇಹಿಗರರಸ
ಹುಡುಕಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಹೋದೆ !

ಅರಸಿದರು ನನ್ನೆದೆಯ ಮಿಡಿತಗನುಗುಣವಪ್ಪ
ಸರಸಿ ಕಾಣನು ನಿನ್ನನುಳಿದು, ಜೀವಕೆ ಜೀವ
ಬೆರಸಿ ಮಾತಾಡಲೆಂದಿತ್ತ ಹರಿದೆಯ್ದೆಂದೆ
ಬಾ ಗೆಲೆಯ ಕರೆವೆನೊಲಿದು ;

ನೆರವೆನಗೆ ನೀನು ನಿನಗಾನೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂ-
ಧುರಮಾಗಿ 'ಸಂಸೃಷ್ಟಿ'ಯಂತೆ ಬಾಳುವ ಬಾರ
ಧರೆ ಮುಗಿಲು ರವಿಚಂದ್ರ ತಾರೆಗಳನೊಡಗೊಂಡು
ಹರ್ಷಸಂಘುಲ್ಲರಾಗಿ!

ಧೀರ

ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಸಮಷ್ಟಿಯೊಳೆಲ್ಲದಕು
ತುಷ್ಟಿಯನೊಡರಿಸಲುಳಿಯದು ತೊಡಕು—
ದುಷ್ಟಾತ್ಮರ ಮುಷ್ಟಿಯೊಳಡಗಿಸದೆ
ಎಷ್ಟಾದರು ಬಿಡೆ ಮುಳಿದಬ್ಬರದೆ !

ಸಾಗರವನೆ ನೊಗೆವೆನು ಇದೆಯದಟು,
ಯೋಗದಿ ಕಳೆವುದು ಈ ಜಗದೊಗಟು ;
ಆಗಸದಲಿ ಅರಸುವುದೇಂ ಗೊರಟು ?
ರಾಗರಸದೊಳಿದೆ ಜೀವದ ಜಿಗುಟು !

ತರ್ಜನಿಯಲೆ ತಿರೆಯನು ತಿರುಗಿಪೆನೆ,
ಅರ್ಜುನನನೆ ಬಿಲುವಿದಿದೆದುರಿಪೆನೆ !
ಗರ್ಜನೆಯಲೆ ದುರುಳರನುರುಳಿಪೆನೆ,
ಪರ್ಜನ್ಯನ ಪರಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವೆನೆ !

ದಿಗ್ಧಂತಿಗಳೆಲುಬನು ಪುಡಿಮಾಡಿ,
ಮುಗ್ಧಾಂತಃಕರಣಕೆ ದಯಗೂಡಿ,
ಶ್ರದ್ಧಾವಂತರ ಬಳಗದೊಳಾಡಿ,
'ಇದ್ದೆನು ಮಾನವ' ಎನ್ನುವೆ ಪಾಡಿ !

ಪಾಳ್ಯಸಗಿದ ದೇಗುಲಗಳ ಕಂಡು
ಬಾಳ್ವಶ್ವರ ಎಂಬೀನುಡಿಗೊಂಡು,—
ಪಾಳ್ಯೊಗವನು ತೋರ್ಪನ್ನರ ಕಂಡು
ತೋಳ್ವಪ್ಪರಿಸುವೆ ನಾನೇ ಗಂಡು !

ವುರುಷತ್ವದ ಹಿರಿಮೆಯ ಮೆಯ್ಯೊಂಡು
ಹರುಷದಿ ಮಾನವತೆಯ ಫಲವುಂಡು,
ಭರೆಯಿರವಿನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವ ಕಂಡು—
ಮೆರೆಯುವೆ ತಾರುಣ್ಯದ ಕಲಿಗಂಡು !

ಎಲ್ಲಿದೆ ಹೆಂಜೇಡಿಗಳಿಗೆ ಬಾಳು ?
ಎಲ್ಲಿದೆ ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೂಳು ?
ಕಲ್ಲಿದೆಯಿಲ್ಲದ ನರನಿಗೆ ಗೋಳು
ಎಲ್ಲಿದ್ದರು ತಪ್ಪೀತೇ ಹೇಳು ?

ಸಾರಸ್ವತ ಪರಿಣತಿಯಿರದಿರಲಿ,
ಊರನು ಕೊಳಬಹ ಧನವಿರದಿರಲಿ—
‘ ಆರೆನು ’ ಎಂಬೀ ನೆನ ಬರಿ ಕುಂಟು !
ಧೀರತ್ವದ ಹಿರಿನಂಟೀ ನಂಟು !

ಈಶನ ಮಾಟದೊಳುಳಿದಿರುವೆಲ್ಲ
ದೋಷವ ತಿದ್ದದೆ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ ;
ಕಾಷಾಯದ ಯತಿ ನಾನೇನಲ್ಲ—
ರೋಷದೊಳೆದ್ದಿಹೆ ನಾಹವಮಲ್ಲ !

ಫಗಧಗಿಸುವ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯೊಳಗುರಿಯೆ,
ಮಘಮಘಿಸುವ ನೇಹದ ನೆಯ್ಯಾಸುರಿಯೆ—
ಮುಗಿಲೋಳಿಯ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಮನದಾಸೆ ;
ಜಗದಗಲಕೆ ಬಗೆ ಹಬ್ಬಿಹುದೈಸೆ !

ಜನ್ಮಕಥೆ

‘ ಬಂದಿನಾನೆಲ್ಲೆಂದ, ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀಯೆನ್ನ
 ನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೈ ತಾಯೆ ಹೇಳು ’-ಎಂದು
 ಒಂದುಸಲ ಕೇಳಿದನು ತಾಯ ಸೆರಗನುಹಿಡಿದು
 ಮಗು ಚಿನ್ನ ನಿಂದವಳ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ :
 ಹಸುಳೆಯನು ಎದೆಗಪ್ಪಿ ಹರುವದಿಂದ
 ನುಡಿದ | ಳಳುನಗುಗಳರೆಬೆರೆದ ಕಂಠದಿಂದ :
 “ ಮಗುವೆ ಮುದ್ದಿನ ಕಣೆಯೆ ನನ್ನದೆಯ ಬಯಕೆ ನೀ-
 ನಾಗಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಬಾಳೊದಲಿನಿಂದ !

“ ನನ್ನೆಳವೆಯೊಳಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ
 ನೀನಡಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೆ, ಬಳಿಕ ನಾನು
 ಮಣ್ಣಿನಲಿ ತಿವಮೂರ್ತಿಯನು ರಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ
 ನಿನ್ನಮಾಡಿದನಳಿಯಿಸಿದನು ಮಗುವೆ ;
 ನಮ್ಮ ಕುಲದೇವತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಿನ್ನ
 ಮುದ್ದು | ಮೂರ್ತಿಯನು ಪೀಠದಲಿ ಕುಳ್ಳಿಸಿದ್ದೆ-
 ಕಂದಯ್ಯ ಅಶೆಯರ್ಹಣವೆಸಗುತ್ತಿರುವಾಗ
 ನಿನ್ನ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ನೊಲವಿನಿಂದ !

“ ನನ್ನವೆಂದಿನಿಸಿದ್ದ ಚಿಲುವನಲ್ಲನಸುಗಳ
 ತಳ್ಳಂಕದಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ ;
 ನನ್ನಾಸೆ ಕೂರ್ಮಗಳ ತಲ್ಪದಲಿ ತಣವಿಂದ
 ಒರಗಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ ;

ತಾಯಿ ಮುತ್ತಾಯಂದಿರದೊಳದ್ದೆ ;
 ನೀನು | ಮನೆಯನಾಳುವ ದೇವಿಯಂಕದಲ್ಲಿ
 ಅಡಗಿದ್ದೆ ಪ್ರೇಮದರಗಳೆಯಿ ನೋಹದ ಮುಗುಳೆ
 ಯುಗದಾದಿಯಿಂದ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು !

“ ಚಿಕ್ಕಂದಿನೊಳಗೆನ್ನ ಹೃದಯ ಹೂವಿನಹಾಗೆ
 ಅರಳುತ್ತಲಿರೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೊಸೆದು,
 ಹಕ್ಕಿಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳದ ರೂಹಿನಲಿ
 ಹಸುಳೆ ಹರ್ಷದ ಹೊನಲೆ ಆಗ ನೀನು ;
 ನಿನ್ನ ಕೋಮಲ ಮಾರ್ದವನನು ಕೊಟ್ಟೆ
 ನನ್ನ ! ತರುಣಗಾತ್ರಕೆ ನನಗೆ ಅರಿಯದಂತೆ ;
 ಕರುಳೆ ಕರುಳಿಂದೊಗೆದ ವಾತ್ಸಲ್ಯದೊಳ್ಳೊಸೆ
 ಮರೆವು ಬಂದಾವರಿಸಿ ಮುಚ್ಚಿತದನು !

“ ಹೊಳೆವ ಹೊನ್ನೊಡವೆಗಳ ಮುದ್ದು ಕುವರನೆ ನೀನು
 ನಿತ್ಯನವಿಕಾರನುಷೆಗೋರಗೆಯಹೆ,
 ಇಳಿಯ ಬರಿ ಕನಸುವಾಳ್ಕಡುವಿಂದ ಮಿಂಚಿದ್ದು
 ಅನಂದವರ್ಷಿಸಲು ಹುಟ್ಟಿಬಂದೆ ;
 ಮಗುವೆ ಮಾಣಿಕವೆ ನನ್ನೆದೆಯ ಚೊತೆಗೆ
 ಆಡ | ಬಂದೆ ನಿಜವಸ್ತುವೊಂದಾಗಿ ಕಡೆಗೆ
 ಮನವ ಹೊಕ್ಕೆನ್ನನುರೆ ಮೋಹಗೊಳಿಸಿದೆ ಮುದ್ದು
 ಮೋಹನನೆ ಮಂಜುಳಾಕಾರದಿಂದ !

“ ನೋಡನೋಡುತ ನಿನ್ನ ಮಗ್ಗ ಮುಖದಲಿ ನಲಿವ
 ಅದ್ಭುತ ವಿಳಾಸವನು ಅರಿಯದಾದೆ ;
 ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸೇರಿದವನಂತಿರಲದೆಂತು ನೀ
 ನೆನ್ನವನೆನಿಪ್ಪೆ ಎಲೆಮಗನೆ ? ನಾನು

ನಿನ್ನದರೊಳೆನ್ನೊಡಲ ಮುದ್ದಿಸುತಿಹೆ
ನೀನು | ಉದಯಿಸಿರೆ ತಾಯ್ಲೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನೆನಿಸಿ,
ನಗುನಗುತ ಹಗುರವಾಗೆಯ್ತರಲು ಈ ಜಗಕೆ
ಮಗುವೆ ನೀನೊಮ್ಮೆ ನನ್ನದರದಿಂದ !

“ ಕಳೆದುಕೊಂಡೇನೆಂಬ ಬೆದರಿಕೆಯ ಭರದೊಳಗೆ
ಎದೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡಿಹೆನು ಕಂದನಿನ್ನ ;
ಅತ್ತುಕೂಗುವೆನೊಂದುಗಳಿಗೆ ಪುತ್ಥಳಿ ನಿನ್ನ
ಮುದ್ದುಮೊಗವನು ಕಾಣಲಾರದಿರಲು ;
ಈ ನನ್ನ ಸುಕುಮಾರ ಹಸ್ತಗಳಲಿ
ಜಗದ | ಐಶ್ವರ್ಯಸಾರವನು ಸೆರೆಯಿಟ್ಟುದು
ಆವನಾಯೆಯೊ, ಅದರ ಹುಟ್ಟುಗುಟ್ಟುಗಳಿರವು
ಮಗುವೆ ಎದೆಯೊಲವೆ ನನಗರಿಯದಿಹುದು ! ”

ಅನುಭವ

ಕವಿಯಿರಲಿ ರವಿಯಿರಲಿ ಭವಿಯಿರಲಿ ಬುವಿಯೊಳನು
ಭವದ ಮಾತೇಮಾತು ಅರಿಯು ;
ಸವಿಯಿರಲಿ ಕಹಿಯಿರಲಿ ಆದನೊಪ್ಪದಿರಲಹುದೆ
ಸವಿದಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳರುಚಿಯ ?

ಕಲ್ಪನೆಯತಲ್ಪದಲಿಪವಡಿಸಿಹ ನುಡಿಗಳಿಗೆ
ಬಲ್ಲುತಿಳಿದೀತೆ ಅನುಭವದ ?
ಸ್ವಲ್ಪವಾದರು ಒಲಿದ ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳರದ
ಅಲ್ಪಮತಿಗಿರಿವೆ ಹೆಣ್ಣಿನದ ?

ಎವೆಯುಕ್ಕದೆಳನೀರ ನೋಡೆ ರುಚಿ ತಿಳಿದೀತೆ,
ಕವಿಯಾದರವನ ಹೆಚ್ಚೇನು ?
ನವನವೋನ್ಮೇಷಶಾಲಿಗಳಿಗೂ ಅನುಭವದ
ಕವನಕಾರರ ಮಾತೆ ಜೇನು !

ತಾನೀಂಟಿ ತಿಳಿದ ಮೊಲೆವಾಲ ಸವಿಯನು ಕಂದ
ಮೌನಹಾಸದಿ ತಿಳಿಸನೇನು ?
ತಾನಳೆದ ಅನುಭವದ ಸಾರವನು ಕಬ್ಬಿಗನು
ಹೇಳಲದು ರಸಕಾಮುಛೇನು !

ಬದಿಬರೆದುಡೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾಗಬಹುದೆಂದರೂ
ಎದೆಯೊರೆದುದೆರಡಾಗದಿಹುದು ;

ಚದುರನುಡಿಸಾಸಿರವ ಪೇಳಿದರೆ ಫಲವೇನು ?
ಎದೆಯನಾತೊಂದೆ ದಿಟವಿಹುದು !

ಕದನದಿಂದಂಜಿಬಂದವನ ಬಿಟ್ಟುಡಿಗಿಂತ
ಅದನೋಡದವನ ನುಡಿಕೀಳು ;
ಉದಧಿಯಾಳದೊಳಿರುವ ನವರತ್ನಗಳಿಗಿಂತ
ಎದೆಯಾಳದನುಭವವೆ ಮೇಲು !

ಬಟ್ಟೆ ಕುಳಿ

೧

ಹಸಿರ ಹಾಸಿನಲಿ ಹರಿದುಹೋದ ಮನ ಬಾರದಕ್ಕ ಹಿಂಬೆ,
ಕಣ್ಣೆಸುಗೆ ಕಾಣದಾಯ್ತು ನ್ಯ ವರ್ಣವನು ಬೆಟ್ಟ ಕುಳಿಯ ಮುಂದೆ!

ತಂಪ ತಣಿಸಿ ಕೊಡುವಂಥ ಚಮತ್ಕಾರಿ

ಹಸಿರನುಟ್ಟ ದಾರಿ,

ಹೂಗಂಪನೆನಸು ಸೂಸುತ್ತ ಸುಳವಗಾಳಿ

ತುಸೂ ಇಲ್ಲ ಧೂಳಿ ;

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಗುರುಗುಣ್ಣ ರಳಿಸಿ ನಿಂದಿರೆ

ಬೆಟ್ಟದರಸನೊಡನಾ ಕುಳಿಯಿಂದಿರೆ,

ಮುಟ್ಟಿ ನಡೆವ ಮೆಲ್ಲೆಲರೆಯ್ದಂದಿರೆ,

ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸು ನೋಡಕ್ಕ-

ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡನೀನೆಲದಲಿ ನಿಂದಿರೆ

ದಿಟ್ಟ ಪಡೆಯದಿರನಕ್ಕ !

೨

ಕಡಲಿನಿಂದ ಧಡಲೆಂದು ತೆರೆಗಳಪ್ಪಳಿಸೆ ಸಪ್ಪಳಿತ್ತ
ವೆಂಬಿಡಿದು ಬಂದರೂ ಬೆದರದಿದರ ಈ ಶಾಂತವೀರ ಚಿತ್ತ !

ಅಲ್ಲಿ ಸಿಂಧುತಟದಲ್ಲೆರೆ ಹೌಹಾರಿ

ಧೈರ್ಯ ಹೋಯ್ತು ಜಾರಿ ;

ಈ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಂಪಿನ ಶಾವನೀಗ ಸೇರಿ

ತಣೆದನೀವಿಹಾರಿ

ದನದ, ಧನದ ಜನ ಮನದ, ವನದ ಚಂ-
 ದನದ, ಚೆಲುವ ಚಪ್ಪರದ, ತಳಿರ ತೋ-
 ರಣದ, ಬಸದಿ ಬಾವುಟದ ಮೈಸಿರಿಯ
 ಕುರುಹು ತೋರುತಿಹುದಕ್ಕೆ-
 ಹಿಂದಿನ ವಿಭೂತಿಯವಶೇಷದಿಂದ ಕ .
 ಲ್ಲನೆಗೆ ಮೂಡಿತೇ ಪಕ್ಕ !

೩

ಕೃತಕ ಪೇಟೆಯಲಿ ಕೃತಕ ಜೀವಿಗಳ ಕೃತಿಯ ಕಂಡರೇನು ?
 ಹರಕೃತ ವಿಶಾಲ ವಿವಣಿಯನು ನೋಡು ; ಸೌಂದರ್ಯಧೇನು
 ಸಾನು !

ರಾಜ ರಾಣಿಯರ ರತ್ನ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ
 ಹಾಕಿದ ಯಮತೆಕ್ಕೆ ;
 ನಿರ್ವ್ಯಾಜರಮ್ಯ ಭೂರಮೆಯ ಸೌಂದರಕ್ಕೆ
 ಆಗಲಿಲ್ಲ ಧಕ್ಕೆ !
 ಹೊಳೆಯ ಹಳ್ಳಗಳ, ಮಳೆಯ ಕೊಳ್ಳಗಳ,
 ಗಿರಿಯ ಮೋಡಗಳ, ದರಿಯ ಗೂಢಗಳ
 ಮೆರೆವ ನೋಟದಲಿ ಹಸಿರ ತೋಟದಲಿ
 ಹಾಯಲೆಷ್ಟು ಸೊಗಸಕ್ಕೆ-
 ಇಳೆಯೆ ಸಾಕು ಮತ್ತಿದರ ಸುತ್ತ ಆ
 ಸಗ್ಗ ವನ್ನು ಸುಳಿದಿಕ್ಕು !

೪

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಗಯಸುವೆನುಯೆಂದಾ ಸುಧಾಂಶುವಿಲ್ಲಿ
 ಬಾನಗಲಿ ಗುಡ್ಡ ಮೆಯ್ಯೊಂಡು ಬಂದನಿದೊ ಹರಿತವರ್ಣದಲ್ಲಿ ;
 ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಲರೂಪ ಬೇಸರಾಗಿ
 ತೆರೆಗಳತ್ತ ಸಾಗಿ

೫

ತೃಣೈಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಹವು ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ
ಹಸಿರು ತಲೆಯ ತೂಗಿ

ಆತ್ಮ ಆತ್ಮ ಮಾತಾಡುವ ಮನೆಯಿದು,
ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟಹ ತೆನೆಯಿದು,
ಧಾತ್ರಿದೇವಿಯೆದೆ ಸೊಬಗಿನ ಕೆನೆಯಿದು,
ಜೊಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಲು ಜೊಕ್ಕ--

ಪರಮಾತ್ಮನೆಡೆಗೆ ಸೋಪಾನ ಪಂಕ್ತಿ ಯಿದು
ನೋಡ ಬಾರ ನನ್ನಕ್ಕ!

ವೀ ಮಾತು, ತಿಳಿದೆನಿಂದು !

ಕನ್ನಡಿಗರೆ ಸಂಗಡಿಗರೆ
ನೋಡುವುದಿನ್ನೇನು ?
ಕನ್ನಡತಾಯ್ ಕರೆವಳು ನಡೆ
ನಡೆಯಿರಿ ನೀವಿನ್ನು!

ಏಳಿರಿ ಎದೆಗೆಚ್ಚಿನ ಗಂ
ಡಾಳುಗಳೆ ಪರಾಕು ;
ನಾಳೆಯ ನೆಚ್ಚದ ಕಜ್ಜದೊ
ಳುಜ್ಜು ಗಿಸಲೆ ಬೇಕು !

ಒಂದೇ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಲಿ ಬೆಳೆ
ದೀ ಕನ್ನಡನಾಡು
ಇಂದೆಂತಿದೆ ? ಎತ್ತಲು ಹರಿ
ಹಂಚಾಗಿಹ ಪಾಡು !

ಜಡರಂದದಿ ಸುಮ್ಮನಿರ
ಲ್ಕಿದು ಸಮಯವೆ ಅಲ್ಲ ;
ತಡನಾಡುವುದೊಳ್ಳಿತೆ, ಕ
ನ್ನಡಿಗರೆ ಅದು ಸಲ್ಲ !

ಒಂದೇ ನಡೆ ಒಂದೇ ನುಡಿ
ಇಂತಿರಲಿನ್ನೇನು ?

ಒಂದಾಗಿರಲಾರೆನೆ, ನಾ
ಡೊಂದಾಗದೆ ತಾನು ?

ಒಂದಾಳಿಕೆ ಒಂದಿರುವಿಕೆ
ಒಂದೊಡನಾಟಗಳ
ಇಂದೇ ಹೊಂದುವ ನಡೆಯಿರಿ
ಮುಂದಕೆ ಬಂಧುಗಳೇ !

ಮತ್ತಿಗೆಟ್ಟವರೊಬ್ಬಿಬ್ಬರು
ತಡೆಪರೆ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ?
ಗತಿಯಿನ್ನೇಂ ? ಚಲದಿಂದು
ನ್ನತಿಯನು ಸಾಧಿವುದೆ !

ಸ್ವಾಯತ್ತದ ಪೌರುಷವನು
ಮೆರೆಯಿಸಲಿದೆ ಕಾಲ ;
ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಸೇವೆಗೆ ಮುಂ
ದಡಿಯಿಡುವುದೆ ಶೀಲ !

ಎಣ್ಣೆಸೆಯಲಿ ' ಬಂದೆವಿದೋ '
ಎನ್ನಿರಿ ; ತಾಯ್ನಾಡಿಯ
ಕಣ್ಣೆರೆದೆರಗುತ ಗೆಳೆಯರೆ
ತೊಡಿ ನೀವ್ ಗಂಡುಡೆಯ !

ತಡೆಗಟ್ಟಲಿ ದೈವವು, ಹಿಂ
ದಡಿಯಿಡದಿರಿ ; ಯುದ್ಧ
ಕಡೆಗಾಣಲಿ ಬಲೈಯು ಕ
ನ್ನಡಿಗರೆ ಜಯ ಸಿದ್ಧ !

ಸೌಂದರ್ಯಸೂಕ್ತ

ಬಾರಾ ನವಸುಮಕೋಮಲ ಯುವತಿ,
ಸಾರಸ್ವತ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ || ಪ ||

ಬನಗಳ ಹೂಗಳಲಿಹ ಸಿಂಗಾರ,
ತನುಗೊಂಡೆನ್ನೆದೆಯಲಿ ಮೆಯ್ದೋರ!
ಎಣಿಸಿದೊಡನೆ; ಸೌಂದರ್ಯದಪೂರ,
ತಣವಿನ ತವರೇ ತಳುವದೆ ಬಾರ!

ಸುಗುಣದ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರವತಾರ,
ಜಗದ ಜನದ ಜೀವನಸುಖಸಾರ!
ಮುಗಲಿನ ಮುಸುಕಿಂ ಮೊಗವನು ತೋರ
ಬಗೆದಲ್ಲಯೆ; ತವಮಹಿಮೆಯಪಾರ!

ಬೆಡಗಿನ ಲೀಲೆಯನೊಪ್ಪಿದ ಹಾಸ,
ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸರಳತೆಯ ವಿಳಾಸ
ಚೆಲುವೇ ನಿನ್ನದು; ನಿನ್ನಾವಾಸ
ಒಳಗಿದೆ; ಆಯ್ತಿದಾತ್ಮನಿಕಾಸ!

ಕೋಗಿಲೆ ಕೊರಳಲಿ ಮೃದುತರ ಸರವೇ
ಬಾಗಿದ ಮೇಘದ ಘನತರ ಸರವೇ
ತೂಗುತ ತೆರೆ ತೆರೆತೆರೆಯುತ ಬಾರ
ರಾಗರಸದ ರಂಗೇ ಬಳಿಸಾರ!

ಜೆಲ್ವಿಕೆಯನು ಜೆಲ್ಲಿತನಡೆತಂದೆ,
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ನಿಲ್ಲದೆ ನೀ ಬಂದೆ ;
ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಂಪನು ತಂದೆ,
ಮೆಲ್ಲೆಲರಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂದೆ !

ಮಗುವಿನಯೆದೆಯಲಿ ಮುಗುದತೆಯಾದೆ
ಚಿಗುರುವ ಪ್ರಾಯದಿ ಪ್ರೇಮದ ಬಾಧೆ ;
ಮಗುಳುನ್ನತ ನಿಷ್ಕಾಮವು ಆದೆ,
ಜಗದಂತರ್ಧ್ವನಿ, ದೇವನಿರಾದೆ !

ಅಂಬರದಲ್ಲೆ ದಿಗಂಬರವಸ್ತು,
ನಂಬಿದರಲ್ಲೆ ಮುದಂಬರ ಚಿತ್ತು ;
ಹಂಬಲಿಸುವರಲಿ ಹಾಡಿನ ಬಿತ್ತು,
ತುಂಬಿದ ನೇಹವು ತೂರುವ ಮುತ್ತು !

ಹಳ್ಳಿಯ ಬಳ್ಳಿಯ ತಳ್ಳಿಯ ತೂಗೇ,
ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವದ ಒಳಗಿನ ಕೂಗೇ,
ನೀಲಾಭ್ರದಿ ನಲಿದಾಡುವ ಮಿಂಚೇ,
ತೂಲಾವಿದ್ಯೆಯ ತೊಲಗಿಪ ಸಂಚೇ !

ಜೀವಕೆ ಜೀವವ ಬೆಸೆಯುವ ಗತ್ತೇ,
ಭಾವುಕವುಣ್ಣುವ ತನಿರಸದುತ್ತೇ,
ನಾನೆಂಬುದ ನುಂಗಿದನುಡಿ ರಸ್ತೆ,
ಜಾನಿಸಿ ಜಾನಿಸಿ ಪಡೆದೆನು ನಿನ್ನ !

ಅಂತಃಕರಣ ಸಮುದ್ರಜ ವಿಧುವೇ,
ಚಿಂತಾರತ್ನಜ ನೂತನ ವಧುವೇ,
ಚಿಂತಿಸಿದೆನ್ನೆದೆಗೊದಗಿದ ಮಧುವೇ,
ಸಂತಸಸೌಜನ್ಯಗಳ ಪುದುವೇ,

ಎಳೆಮನವರಳಿಪ ವಿಷಯದ ಶೋಧ,
ಅಳಿಮನವುಳಿಸುವ ಬಲುಹಿನ ಬೋಧ,
ಇಳಿಮನವೇರಿಪ ಉತ್ಸವನಾದ,
ಕೆಳಮನಕುಣಿಸುವ ವಾಕ್ಯ ವಿನೋದ !

ಬಾರಾ ಭಾವನ-ದಂಡಿಗಿಯಲ್ಲಿ,
ಬಾರಾ ಪ್ರೇಮದ ಗುಂಡಿಗಿಲ್ಲಿ ;
ಸಾರಸ್ವತ ಕಾಂತಾರದ ವಲ್ಲಿ,
ಧೀರತ್ವಕೆ ಮೆಚ್ಚನು ನೀಡಿಲ್ಲಿ !

ಮನಸಲಿ ಕನಸಲಿ ಮನೆಯನು ಮಾಡ,
ಜನುಮಜನುಮಬಾಂಧವ್ಯವ ಬೇಡ ;
ಅನುಮಾನಿಸದೊಲೈಯ ಮೆಯ್ಯೂಡ,
ತನುಮನದೀ ತಾರುಣ್ಯವ ಕೂಡ !

ಮುದ್ದು ಮಾತಿನರಗಿಣಿಯವತಾರ,
ಸದ್ದು ಮಾಡದಡಿಯಿಡುವುದದಾರ ?
ಗದ್ದವ ಹಿಡಿದಾಡುವ ಕೈತಾರ,
ಮುದ್ದಿನಕಣಿ ಸೌಂದರ್ಯವೆ ಬಾರ !

ಮುತ್ತಿನಮಣಿಗಳ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ,
ಹತ್ತಿರ ಮಂಗಲವಾದ್ಯವ ಕರಿಸಿ,
ಎತ್ತಿದ ಹಾರವನೆದೆಗೇ ತಾರ,
ಮತ್ತೇನಿದೆ ಸಂತಸದ ವಿಚಾರ !

ರರತ್ನಾಲ

೧

ಮಂದಾನಿಲನಕೂಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ
ತೆಂಗು ಕೌಂಗುಗಳು ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಿವೆ ;
ಅರಳಿಯಿಲೆ ಮರಮರಳಿ ' ಶ್ರಾವಣದ ಸಿರಿಬೆಳಗು
ಹರಳು ಹರಳೆಂದು ' ಹಂದಾಡುತ್ತಿದೆ !
ಇದಿರ ಗುಡ್ಡವು ಕೂಡ ಅಹುದೆನ್ನುವಂತಲ್ಲಿ
ಮರ-ಮಕುಟವನ್ನು ತೂಗಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ ;
ತೆಂಗುಗಳ ನಡುವಿರುವ ಪೇರಿಕೆಯು ಮಾತಿಗೆ
ಹೂಂಗುಟ್ಟಿ ಕೊಂಬಿಗೈ ಬೀಸುತ್ತಲಿದೆ !

೨

ಹಸಿರುಟ್ಟು ಭೂದೇವಿ ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿಹಳು
ದಣಿವುಗಳೆಯಲು ಧೇನು ಮಲಗಿದಂತೆ :
ಅಳಿಗಳಿಗಳತ್ತಿತ್ತ ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹುಡುಕುತ್ತಿವೆ
ಬಂದು ಸತ್ತಿಮು ಘಟ್ಟದತ್ತಣೆಂದೆ !
ಎಳಬಿಸಿಲ ಹೊಳಪನ್ನು ಪಡಿಗೊಡುವ ನದಿ ನದಗ-
ಳಿದೆಯೆಂದು ತಿವೆ ಮೆಲ್ಲನಬ್ಬಿಯತ್ತ ;
ಚಳಿಗಾಲ ತುದಿಗಾಲನೂರಿಹುದು ; ಅರೆಮಾಗಿ
ಕೆಳಗೆ ತಲೆ ಹಾಕಿಹುದು ಗದ್ದೆ ಬತ್ತ !

ಇಂಥ ಕಾಲದ ಸೊಬಗನಿಂಥ ದೇಶದ ಬೆಡಗ
 ಕಂಡೆ; ಕಂಡಾಗುವುದೆ ಸುಖವ ಪಡಲು ?
 ಎಂಥ ಚಂದವೆ ಇರಲಿ ಬುವಿಬಾನು ಸೊಗಯಿಸದು
 ಅಂತರಂಗದಿ ದಾಸ್ಯದಗ್ನಿ ಸುಡಲು !
 ಶರದ ಕಾಲವೆ ಇಂದು ಬರದ ಕಾಲವೊ, ಬೀದಿ
 ತುರುಗಳಿಗು ಕಡೆ ನರಹಿಂಡು; ಭೂಮಿ
 ಕರೆವ ಸುಖ ಸಾಧನವನುಣಬಿಡನು ಪಶ್ಚಿಮದ
 ದೊರೆ ರಾಜ್ಯ ತೃಷ್ಣಾ ತರಂಗಗಾಮಿ !

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕರೆ

ಮಕ್ಕಳೆ ಎದೆವನೆಯೊಕ್ಕಲೆ ಬನ್ನಿ
ಓಡಿ ಓಡಿ ಬನ್ನಿ ;
ಅಕ್ಕರೆಯೆನ್ನುವ ಸಕ್ಕರೆಯಿದಕೋ
ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಬನ್ನಿ ! || ಪ ||

ಮುಗಿಲಿನ ಮಕ್ಕಳೆ ಮಸಗುತ ಬನ್ನಿ,
ಹಗಲಿನ ಮಕ್ಕಳೆ ಹೊಗರನು ತನ್ನಿ,
ನಗಗಳ ಮಕ್ಕಳೆ ನೆಗೆಯುತ ಬನ್ನಿ
ರಗಳೆಯ ಮಕ್ಕಳೆ ರಾಗವ ತನ್ನಿ !

ಜಾರಿ ಬನ್ನಿರೋ,
ಹಾರಿ ಬನ್ನಿರೋ,
ಓಡಿ ಬನ್ನಿರೋ,
ಕೂಡಿ ಬನ್ನಿರೋ !

ಕುಣಿಯುತ ಬನ್ನಿ,
ಮಣಿಯುತ ಬನ್ನಿ,
ಉಲಿಯುತ ಬನ್ನಿ,
ನಲಿಯುತ ಬನ್ನಿ !

ಅಂಬೆಗಾಲನಾಡಿಸಿ ಬನ್ನಿ,
ತುಂಬೆಗಾಲ ನೀಡಿಸಿ ಬನ್ನಿ,
ತಪ್ಪುಗಾಲ ತಾಗಿಸಿ ಬನ್ನಿ,
ತಿಪ್ಪುಗಾಲ ಬಾಗಿಸಿ ಬನ್ನಿ || ಮಕ್ಕಳೆ....

ಸಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣೆ ನೀಸಾಗಿತ್ತ,
ಬಣ್ಣ ದವೊನಕೆಯ ತಾಯಿತ್ತ ;
ಬೆಣ್ಣೆಯ ಕೊಡುವೆನು ಬಾಯಿತ್ತ,
ತಿನ್ನು ತಿರುಗು ಬೇಕಾದತ್ತ !

ಚಿಕ್ಕಪೋರ ಚಂಚಲ ಗುಣಹಾರ,
ಜೊಕ್ಕ ಚಂದ್ರ ಚಲುವಿನ ಚಿತ್ತಾರ !
ರೊಕ್ಕ ರುಣರನುತ್ತಿದೆ ಹಿಡಿಬಾರ,
ತಕ್ಕೊಡುವೆನುಬಾ ಬಣ್ಣದ ' ಕಾರ ' ? !

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಡುವ ಹಾಡುವ
ನೋಡುವ ಮರಿಯಾರು ?
ಬೆಲ್ಲ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಮೆಲ್ಲವವರು ಯಾರು ?

ಎತ್ತಲು ಜಗದಲಿ ಸಾವೋ ನೋವೋ,
ಚಿತ್ತದೊಳೆಲ್ಲೂ ಕಾವೋ ಬೇವೋ !

ಮುಗ್ಧತೆವೆತ್ತಿಹ ಮಣಿಗಳಿರಾ,
ಸ್ನಿಗ್ಧತೆ ತುಂಬಿದ ಖಣಿಗಳಿರಾ !
ಪಾಪವನರಿಯದ ತಾಪವ ತಿಳಿಯದ
ಆ ಪರಮೇಶ್ವರ ರೂಪವ ಹೋಲುವ—

ಮೃದುಮಧುರಾತ್ಮದ ಯತಿವರರೇ,
ಅಧರಾಮೃತವನು ಕೊಡಿ ಸುರರೇ ! || ಮಕ್ಕಳೆ....

ನೀವೇ ಚಿನ್ನದ ಬೊಂಬೆಯರು,
ನೀವೇ ರತ್ನದ ರಂಭಿಯರು,

ನೀವೇ ಗಣ್ಯ,
ನೀವೇ ಪುಣ್ಯ !

ಜೀವನದಲಿ ನೀವೇ ಹೂವು,
ಭಾವನೆಯಲಿ ಬರಿ ನಿಮಗೇ ಶಾವು ;
ಸಣ್ಣವರಾಗಿಹ ನರರೇ ಚಿನ್ನ,
ಹೊಡ್ಡವರಾದರೆ ಹೊಯ್ವರು ಕನ್ನ !
ನಂದನವನದರವಿಂದಗಳೇ,
ಮಂದಾರದ ಮಕರಂದಗಳೇ,

ರಸರೂಪಗಳೇ,
ಹೊಸ ದೀಪಗಳೇ,

ದೇಸೆದೇಸೆಗೋಡುವ ಚಿಟ್ಟಿಗಳೇ,
ಮಿಸುನಿಯರಾಗದ ' ಮಿಟ್ಟಿ 'ಗಳೇ,
ಆನಂದಾಂಭೋರಾಶಿಯ ತೆರೆಗಳೆ

ತೇಲಿತೇಲಿ ಬನ್ನಿ ;

ಚೀನಾಂಬರವನು ತೊಡಿಸುವೆ, ತಲೆಯನು

ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಬನ್ನಿ !

ತೆಕ್ಕನೆ ಬನ್ನಿ,

ಫಕ್ಕನೆ ಬನ್ನಿ—

ಮಂಗಲಮಯ ಜಲ್ಪನೆಗಳಿರಾ,
ತಂಗಾಲದ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿರಾ,

ತಾವರೆಗಳಿರಾ ದೇವತೆಗಳಿರಾ,

ನೀವೇ ನನ್ನಸಿರು ;

ನಾನೇ ಕರೆಯಲು ನೀವೇ ನೆರೆಯಲು

ಲೀಲೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಶುರು ! || ಮಕ್ಕಳೆ....

ಯುದ್ಧಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ

ಎಲೆ ಹೈದಯ ನಿನ್ನ ಕಳವಳವಕಂಡು ನಗೆ
ಬರುವುದೆನಗೆ ಬಹಳ ;
ಎಲೆಲೇ ಎಂಥ ಮೃದು ಕುಸುಮವಾದೆ, ನೀ
ನಹಹ ! ಏನು ಸರಳ !

ಇದು ಏನು ದುಗುಡ ಮತ್ತೇನು ಮರುಕ, ಇಡು
ಯಾವ ಬಗೆಯ ನಡುಕ ?
ಹೆಣ್ಣಾದಿಯೇನು, ಹುಣ್ಣಾದಿಯೇನು ? ತೆಗೆ
ನೂಕು ಇಂಥ ತೊಡಕ !

ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಹೆದರುವರೆ ಸಾಕು ಸಾಕು ; ಮೇ
ಲೆತ್ತು ವಜ್ರಹಸ್ತ—
ಕಲ್ಲನ್ನೆ ನುಂಗಿ ನೀರ್ಕುಡಿದ ಬಂಟನಿಗು
ಕಲಿಸಬಹುದು ಶಿಸ್ತ !

ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಎತ್ತದಿರೆ ಮತ್ತೆ ಧೇವ ನಿನ—
ಗೆೇಕೆ ಮುಷ್ಟಿಯಿತ್ತ ?
ನೂರ್ಕಾಲ ಬದುಕಿ ಫಲವೇನು, ಹೇಡಿ ತಾ
ನಿದ್ದು ಯಿದ್ದು ಸತ್ತ !

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿರೆ
ಆಗು ಶೂಲಪಾಣಿ—

ಎದುರಿಸುವ ಕುಜ್ಜ ತಾಮಸರನಿರಿದು ಕೊ-
ಲ್ಲೆಂಬುದಮರವಾಣಿ !

ವಿಧಿವಾದ ಶರಣತೆಯ ನಂಬಬೇಡ, ನಡೆ
ತಿಳಿವನೀಂಟಿ ತೇಗು.—
ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಭಯವೃತ್ತನನ್ನು ಅರಿ
ದೊಗೆದು ಇಂದ್ರನಾಗು !

ಈ ಆತ್ಮ ತಾನು ಬಲಹೀನಲಭ್ಯನ
ಲ್ಲೆಂಬುದರಿಯೆಯೇನು ?
ಕ್ಷುದ್ರಾತ್ಮರೆಂದುದಕೆ ಹೆದರಿ ನಡೆಯಿ
ಧೀಶಕ್ತಿ ಸತ್ತಿತೇನು ?

ಶ್ರೀಮಂತಗಿಂತ ದುರ್ದಾಂತ ದೇಹಬಲ
ವಂತನಾದರೇನು ?
ಧೀಮಂತನಾಗಿ ವಿಕ್ರಾಂತ ಪಾದದಿಂ
ಮೆಟ್ಟಿ ಆಗು ಭಾನು !

ಬಲು ಹೆದರಿ ಹೆದರಿ ನಡೆನಾತ ಸಾವನಕ
ಹೆದರಿ ಸಾಯಬೇಕು ;
ಮೈಮುದುರಿ ಕುಳಿತವನು ಮುದುರಿ ಮುದುರಿ ಮ-
ಣ್ಣಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು !

ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಾಳಬಯಸುವಗೆ
ಪುರುಷಕಾರಬೇಕು ;
ಸ್ವಪ್ರಕೃತಿಯಾದ ದುರ್ದಮ್ಯ ತೇಜವನು
ಬೆಳಗಿ ತೋರಬೇಕು !

ಓ ಎದೆಯೆ ಚಂದ್ರಹಾಸವನು ತುಡುಕು, ತಡ .
ಮಾಡಬೇಡ ಹೂಡು—

ಸಿಡಿದೆದ್ದು ಕಾಲದಿ ವಿರುದ್ಧ ಶಕ್ತಿಗಳ
ಕಡಿದು ಚಂಡನಾಡು !

ವೈಶುನ್ಯ ಪಶುವನಾಶ್ರಯಿಸಲೇನು ಶನಿ
ತಾಗಿತೇನು ನಿನಗೆ ?
ಬರಿಶೂನ್ಯವಲ್ಲದಿನ್ನೇನು ಸಿಕ್ಕದೈ
ಮಾಡಲಂತು ಕೊನೆಗೆ !

ಹಿಡಿ ಕೊಡುವೆ ನೀಳ್ಳೆ “ಯುದ್ಧಾಯ” ಹೃದಯ “ಯು
ಜ್ಯಸ್ವ” ದೈನ್ಯ ಬೇಡ-
ನಡಿ ಇರುವೆ ನಾನು ಮತಿಕೃಷ್ಣ ಕಾರ್ಯರಥ
ನಡೆಸಲೀಗ ನೋಡ !

ಕನ್ನಡ ಕಡಲು ಸೀಮೆ

ಸಿಂ ಯೆಂಬೆನು ಸರಿಯೆಂಬೆನು ಕನ್ನಡ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಗಳೇ
ಹೊಳೆಯೆಂಬೆನು ನೆರೆಯೆಂಬೆನು ಕನ್ನಡ ಕಡಲೇ ;
ಹಸಿರೆಂಬೆನು ಹೊಸತೆಂಬೆನು ಕನ್ನಡ ಜಗವೇ ! || ಪ ||

೧

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೊಂದು ಹೊಳೆ,
ಗೆಜ್ಜೆಗಾತಿಯೊಂದು ಕಳೆ ;
ಹಚ್ಚಹಸಿರು ತುಂಬು ಬೆಳೆ,
ಬಿಟ್ಟದಟ್ಟಹಾಸ-ಮಳೆ !

ದೋಣಿಸೇಣಿ ಹಡಗಿಡಗ
ಹತ್ತಿಬರುವ ಕಡಲ ಗುಡುಗ
ಕೇಳಿಕೇಳಿ ನುಡಿಯ ಬೆಡಗ
ಕಲಿತ ಜನವ ನೋಡು ಹುಡುಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ನಂಪನವನ-
ಪ್ರಕೃತಿಗಿಲ್ಲಿ ಚಿರಯಾವನ ;
ನೆಲಜಲಗಳ ಸಮಜೀವನ
ಮೂಡಿದ ಜನಮನ ಭಾವನ !

೨

ಎತ್ತೆತ್ತಲು ತೆಂಗು,
ನೀ| ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಂಗು ;

ಪಚ್ಚೆ ಪಯಿರ ರಂಗು-
ಅದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ-ಗುಂಗು !

ಕನ್ನಡಿತಿಯ ಪಾಡು
ಎಂತಿಹುದು ಕೇಳಿನೋಡು-
ನಿನ್ನ ನುಡಿಗೆ ಜೋಡು
ಉತ್ತರದ ರೂಪ ಹಾಡು !

ಕೆಯ್ವೊಲದಲಿ ನೋಡೆ 'ನಟ್ಟೆ'-
ಅವಳ ಕೈಯ ಕಮಲಗಟ್ಟೆ ;
ಕರೆದು ನೋಡು ಕೈಯ ತಟ್ಟೆ ;
'ಗುರುಬಿ' ನಿಂದ ಬರ್ಕು ದಿಟ್ಟೆ ;

೩

ಆ ನೀರಲಿ ನಿಂತ ನೀರೆ-
ಗಿರುವುದು ಬರಿ ಸೀರೆ ;
ಆ ಯೆದೆಯಾ ಕಾವ್ಯಧಾರೆ-
ಗಿಲ್ಲ ಮರೆಯು ಬೇರೆ !

ಅವಳೂರಿನ ಅರೆನುಡಿ
ಕನ್ನಡನುಡಿ ಮುಂಗಿಡಿ ;
ಕನ್ನಡ ಮೊದಲಿಗರಡಿ
ಮೂಡಿದ ನೆಲವನು ಮಡಿ !

ಯಕ್ಷಗಾನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವರ
ಧಿತ್ತೋಂತಕ ತರಿಕಿಟಿತರ-
ನರ್ತನ ಕೌಶಲ ನಿರ್ಭರ,
ಸಹೃದಯ ಹೃದಯೋತ್ಸವಕರ !

೩೭

ತೆಂಗಿನುದ್ದ ತೆರೆ
 ಕನ್ನಡದ ವೀರ ಕರೆ ;
 ಮುಗಿಲ ತಡೆವ ನರೆ-
 ಮೈಲುದ್ದ ಬೆಟ್ಟದೊರೆ !

ಇಂದ್ರಪೂಜೆ ಜೋರು,
 ಅದಕಿಹುದು ತೆರೆಯ ತೇರು ;
 ಕಡಲ ನಟನ ಸಾರು,
 ಅಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ಸೇರು !

ಭೊಪ್ಪೆನ್ನವ ಧುಳುಮೆನ್ನವ
 ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ನೀರೈಗಳ
 ಸವ್ವಳ ಮದ್ದಳೆ ಹೊಡೆತವು
 ಕುಪ್ಪಳಕನುಗುಣವಿದೆಯಲ !

ಮಲೆನಾಡಿನ ಮಲೆತ ಕಾಡು,
 ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಬಯಲು ಬೀಡು
 ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ; ಇದೊಂದು ನಾಡು
 ಹಿತಮಿತ ಮೃದುಮಧ್ಯ ಜಾಡು !

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ರಸ—
ರತ್ನಾಕರವಿಲ್ಲಿದೆ ; ಹೊಸ
ಮುದ್ದಣರೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿದ ಜಸ
ಹೊನಲಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿದು ತುಸ!

ಎರಡು ಪಯಿರ ಹೊಲವೆ ಬಾಳ್,
ಕರಡಿ ಹರಿವ ಜಲವೆ ಬಾಳ್ ;
ತೆಂಗಿನ ತವರೂರೆ ಬಾಳ್
ತೆಂಗನ್ನಡ ನೀರೆ ಬಾಳ್ !

— — —

ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ತ

೧

ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ತ

ಹತ್ತಿರಕೆ

ಹತ್ತಿರಕೆ—

ಅರಳಿದರಳ ಕಂಪಿನೊಳಗೆ,

ತೆರೆದ ಬೆಳರ ತಂಪಿನೊಳಗೆ,

ತರಳ ತೆರೆಯಲಂಪಿನೊಳಗೆ,

ತಿರುಳು ತಿರುಳಿಗೆ!

ಅಳುವಿನರೆಯ ತರಿದು ಮೋಹ—

ಕೊಳೆಯ ತೊಳೆದು ತನ್ನತನದ

ಸರಿಗೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ

ದಮದ ಕೈಯ ಚಾಚಿಯೆದೆಯ

ಸರಳಗತಿಯೊಳೆನ್ನ ಮನದ

ಮೂರ್ತಿಯಿರುವ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ—

ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ತ

ಏಕಭಾವದಿ!

೨

ಪ್ರೇಮ ಶರಧಿ ತಲದಿ ರನ್ನದಂತೆ ತೊಳಗಲೆಳಸಿ ಸತ್ಯ—

ಧಾಮದಿರೆಯನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನಡಿವೆನೆಂದು ನೆನಸಿ ನಿತ್ಯ

ನೇಮದಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಪಿಸಿ
 ಶುದ್ಧ ಭಾವವೆನ್ನದಿಂದು-
 ಕಲಹ ವಿರದ ಕಪಟ ಬರದ
 ಕುದಿತ ಕಳೆದ ಮಿದಿತವಿಳಿದ
 ತಿಳಿತನವನು ತೋರಿದೆ ;
 ಒಲವು ನಲವು ಸರಸ ಹಾಸ,
 ಬೆರಕೆಯೆರಕ ರಸವಿಲಾಸ-
 ಇದೋ ಇವನು ಕೋರಿದೆ !

ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ತ
 ಎದೆಯ ಸಿರಿಯ ಸೂರೆ ಮಾಡಿ
 ಮಧುವಿಗಿಂತ ಮಧುರವಾದ
 ಮುದವ ಸವಿಯಲು !

೩

ಹಗುರವೆನಿಸುತಿಹುದು ನೇಮ,
 ಚಿಗುರುತಿಹುದು ಒಳಗೆ ಪ್ರೇಮ ;
 ಬೆಳೆಯುತಿಹುದು ಮನದ ಆಸೆ,
 ಒಳಿತ ಕಂಡೊಡನೆ ಪಿಪಾಸೆ-

ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಇಲ್ಲಿ ತಾಳಿ
 ಕೇಡನೆಲ್ಲ ಕಳಚಿ ಹೂಳಿ,
 ನೇಹ-ನಿಧಿಯ ಸೂರೆಗೊಟ್ಟು
 ಎದೆಗೆ ಎದೆಯ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟು,
 ಅಂತರಾತ್ಮವನ್ನು ಕೂಡಿ
 ಪ್ರಣಯಕಲಹವನ್ನು ಹೂಡಿ,
 ಒಗೆಯುವಮೃತಬಿಂದುವ
 ಕಂಡದರಾನಂದವ-

ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ತೆಗೆದು ಹಂಚಿ
ಹೀರಿಹಾಡಿ ನೋಡಲೇ ?
ಈ ಕ್ಷಣವೇ ನಡೆಯಲೆ ?

ಳ

ಬಾಳ ಹೂವು ಬಾಡುತಿರಲು, ಮನದ ಆಸೆ ಮಸುಳುತಿರಲು,
ಕನಸು ಕಂದಿ ಕರಗುತಿರಲು, ಪ್ರಾಯ ಹೋಗಿ ಮುಪ್ಪು ಬರಲು
ಏನಿದ್ದರು ವ್ಯರ್ಥವೆ!
ಅದಕೆ ಮೊದಲೆ ಏಳಬೇಕು, .
ಮನವ ಮಡಿಯ ಮಾಡಬೇಕು,
ಒಳಗಿನಾತ್ಮದೊಳಗ ಕಂಡು
ಅಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮಿಯಬೇಕು ;
ಹರಿಯಲೆಳಸುತಿಹುದು ಚಿತ್ತ
ಅದಕಾಗಿಯೆ ಹತ್ತಿರಕೆ--

ಹತ್ತಿರಿದ್ದು ದೂರವಾದ
ದೂರವಿದ್ದು ಸಣ್ಣದಾದ
ನೀರಗಡಲ ನೀರಮುಗಿಲ
ವಿಪುಲಬಾನ ವಿಸ್ತಾರದ
ಕಾಲಗತಿಯ ಕಾಣದಂಥ
ವಿಶ್ವಚುಂಬನೋತ್ಸಾಹದ
ಪ್ರೇಮನೂರ್ತಿ ಇರುವೆಡೆ!

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ
ನೈಸೂರು

ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ